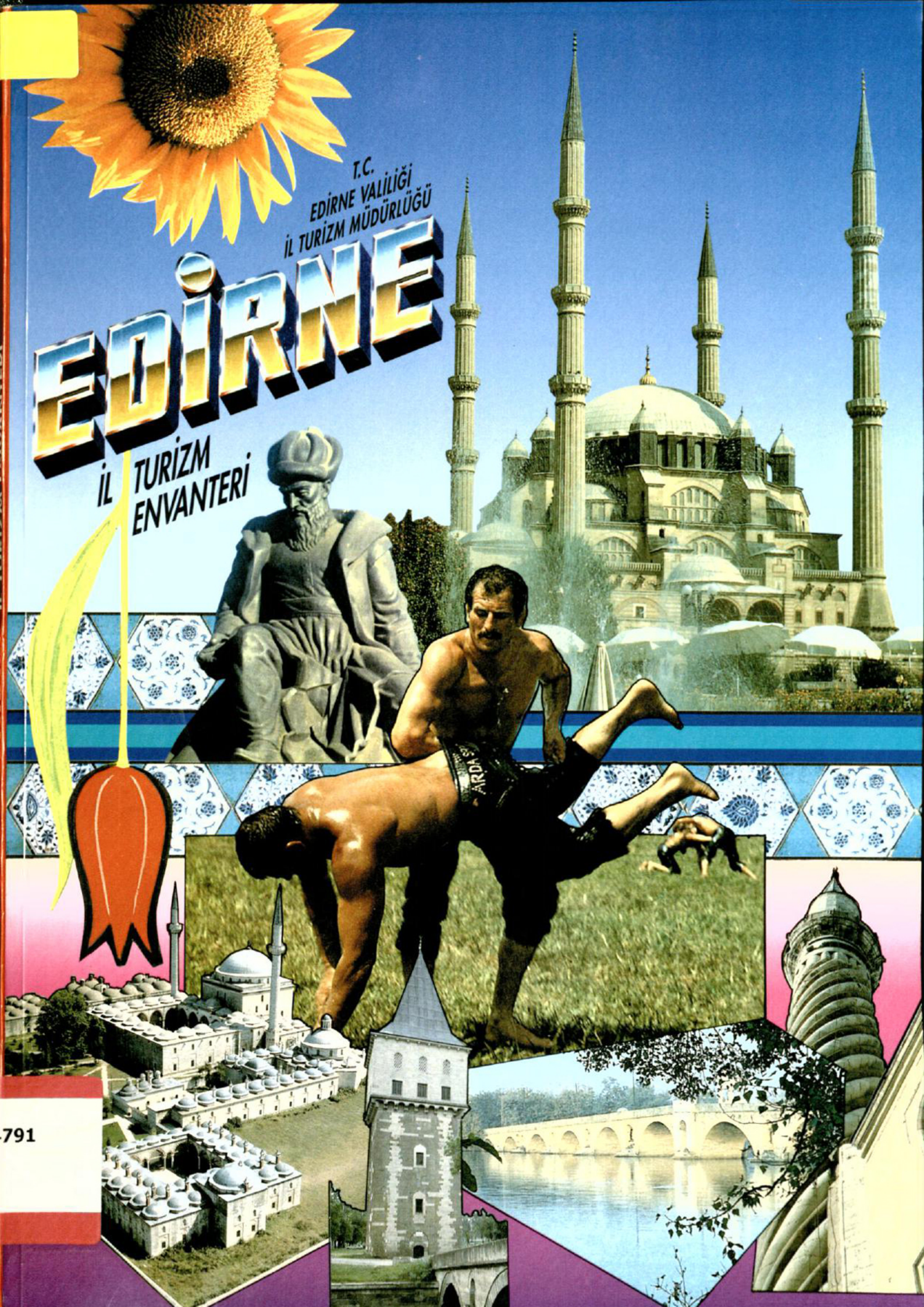

T.C.
EDİRNE VALİLİĞİ
İL TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ

EDİRNE

İL TURİZM
ENVANTERİ

**T.C.
EDİRNE VALİLİĞİ
İL TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ**

Trakya Üniversitesi
Merkez Kütüphanesi
D N 0113275

EDİRNE

İL TURİZM ENVANTERİ

1997

Ö N S Ö Z

Turizm sektörünün katettiği gelişmelere paralel olarak, Osmanlı Devletine yaklaşık bir asır başkentlik yapan Edirne ilimizin tarih, kültür ve doğal zenginlikleri ile bu alanda gelişme kaydetmesi yolunda çalışmalarımız devam etmektedir.

Edirne İlinin zengin ve köklü tarihini yansıtan çeşitli mimari eserlerin bakım, onarım, koruma ve güzelleştirme çalışmaları sürerken bu dokuyu yerli ve yabancı turizme tanıtmak bu çalışmalarımızdan en önemlileri arasında yer almaktadır.

Bu düşünceyle hazırlanan ve güncelleşmiş verileri de ihtiva eden Edirne İl Turizm Envanterini turizm sektörünün ilgi ve bilgisine sunuyorum.

Sözkonusu bu Kitabın hazırlanmasını sağlayan İl Turizm Müdürü M. Şevket KARLIKLIOĞLU ile mesai arkadaşlarını kutlar, takdire değer gayretlerine teşekkür ederim.

Mehmet CANSEVEN

Vali

S U N U Ş

Osmanlı Devletinin ikinci başkenti Edirne bir tarih ve kültür İl'idir. Camiler, köprüler, kervansaraylar, hamamlar gibi çeşitli mimari eserleri bağrında yaşatmaktadır. Bu yönü ile Edirne Kültür Turizmi ve inanç turizmi açısından büyük bir potansiyele sahiptir.

Enez ve Keşan ilçelerimizdeki doğal plajları ve temiz denizi ile de deniz turizmini de yaşamak imkanını vermektedir. Bunun dışında Edirne beş adet sınır kapısı ile Avrupa'daki iki komşu ülkeye de çıkış veren bir İl'dir.

Bunlar gibi çeşitli yönleri ile Edirne ilimizin turizm potansiyelinin Kültürel yapısı, tarihi ve doğası ile turizm sektörüne, seyahat acentalarına özel ilgi gruplarına, araştırmacılara ve öğrencilerimize tanıtabilmek amacı ile yürütülen bu çalışmanın faydalı olacağına inanıyorum.

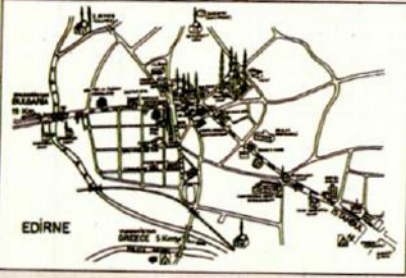
İl Turizm Envanterinin hazırlanmasındaki destek ve katkılarından dolayı Valimiz Sn. Mehmet CANSEVEN'e şükranlarımı, değerli çalışma arkadaşlarıma da takdir ve teşekkürlerimi sunuyorum.

M. Şevket KARLIKLIOĞLU
İl Turizm Müdürü

İ Ç İ N D E K İ L E R

- ÖNSÖZ.....	4
- SUNUŞ	5
- EDİRNE İL HARİTASI.....	8
- EDİRNE ŞEHİR PLANI.....	9
I. İL VE ÇEVRENİN COĞRAFİ DURUMU	
A- İL'İN YERİ.....	10
B- JEOLojİK YAPISI	10
C- YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ	11
D- AKARSULAR	14
E- BARAJLAR VE GÖLETLER.....	15
F- İKLİM	15
II. NÜFUS VE İDARİ BÖLÜM	17
III.TARİHİ BÖLÜM	
EDİRNE ADI'NIN KAYNAĞI ve EDİRNE'NİN TARİHİ	20-30
IV. KÜLTÜR VE TURİZM FAALİYETLERİ OLGUSU İÇİNDE	
A- İL VE ÇEVRENİN YERİ	32
B- KIRKPINAR YAĞLI GÜREŞLERİ	34
V. ULAŞIM VE ULAŞTIRMA	35
A- KARAYOLU ULAŞIMI.....	36
B- DEMİRYOLU ULAŞIMI	36
C- DENİZYOLU ULAŞIMI.....	36
D- HAVAYOLU ULAŞIMI	36
VI. ÇEVRE ÇEKİCİLİKLERİ VE TUR İMKANLARI	38
A- TARİHİ VE KÜLTÜREL ÇEVRE DEĞERLERİ.....	39-40
a) Camiler.....	42-47
b) Türbeler	49
c) Müzeler	49
d) Kütüphaneler.....	51
B- PLAJLAR VE YÜZME HAVUZLARI	52
C- YAYLALAR-PARK VE MESİRE YERLERİ.....	53
D- AV TURİZMİ - BALIKÇILIK	56
E- KAMP OLANAKLARI.....	56
F- YEMEKLER.....	57
H- FOLKLOR	57
I- BELİRLİ GÜNLER.....	59
VII. KONAKLAMA VE YEME-İÇME ÜNİTELERİ	60-62
VIII. EDİRNE İLİ SAĞLIK KURUM VE KURULUŞLARI.....	63
IX. EĞİTİM KURULUŞLARI	65
X. ÖNEMLİ TELEFONLAR	66
REKLAMLAR.....	69

EDİRNE İL HARİTASI

YERLİŞİM MERKEZLERİ

- İL
- İLÇE
- BUCAK
- KÖY
- ÖNTE

HUDUTLAR

- DEVLET HUDUDU
- İL HUDUDU
- İLÇE HUDUDU
- SEDDE
- BUCAK HUDUDU

NEHİRLER

DEVLET YOLLARI

- DEVLET YOLU
- İL YOLU
- DDY

KÖY YOLLARI

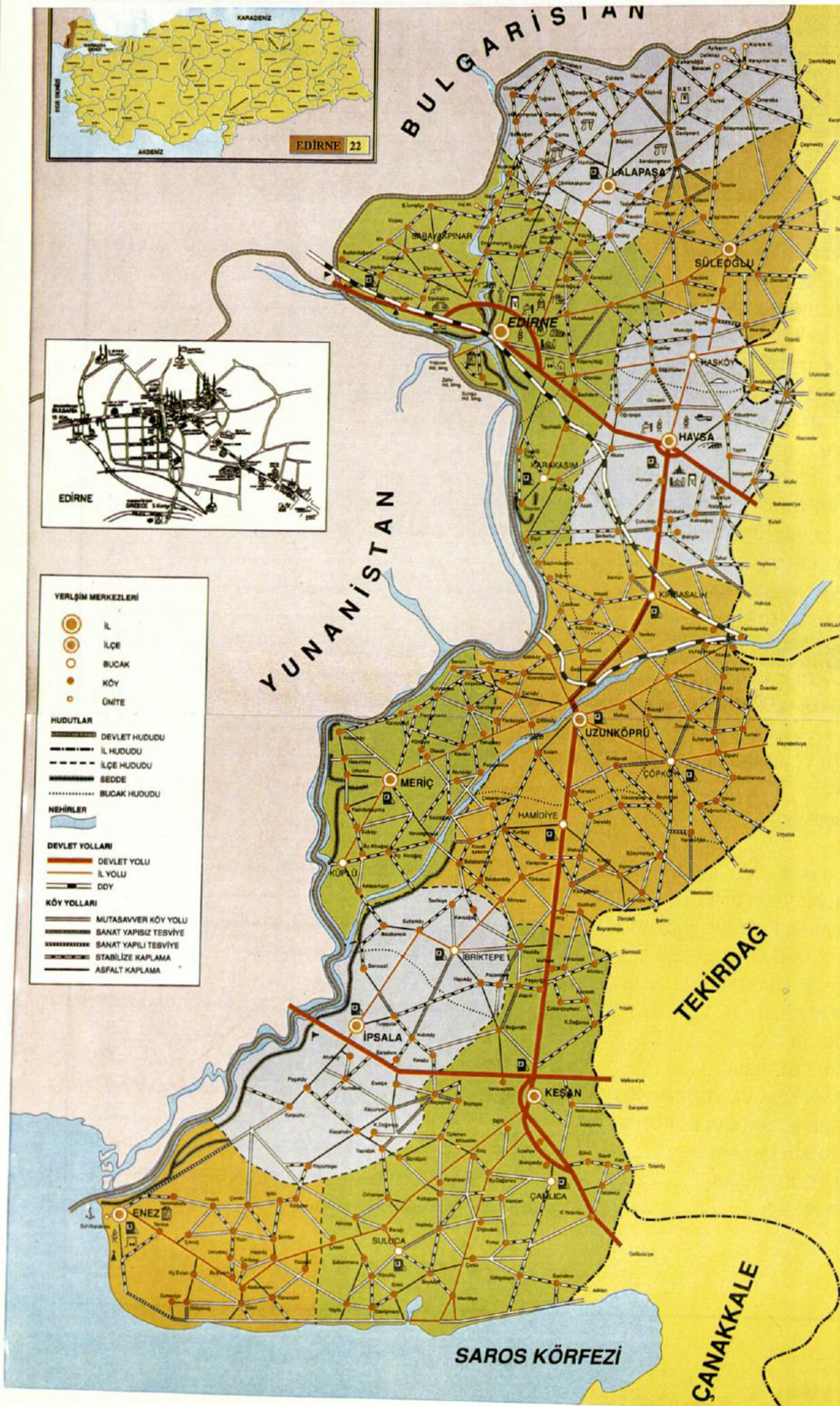
- MUTASAVVER KÖY YOLU
- SANAT YAPISIZ TESVİYE
- SANAT YAPILI TESVİYE
- STABİLİZE KAPLAMA
- ASFALT KAPLAMA

TURİSTİK İŞARETLER

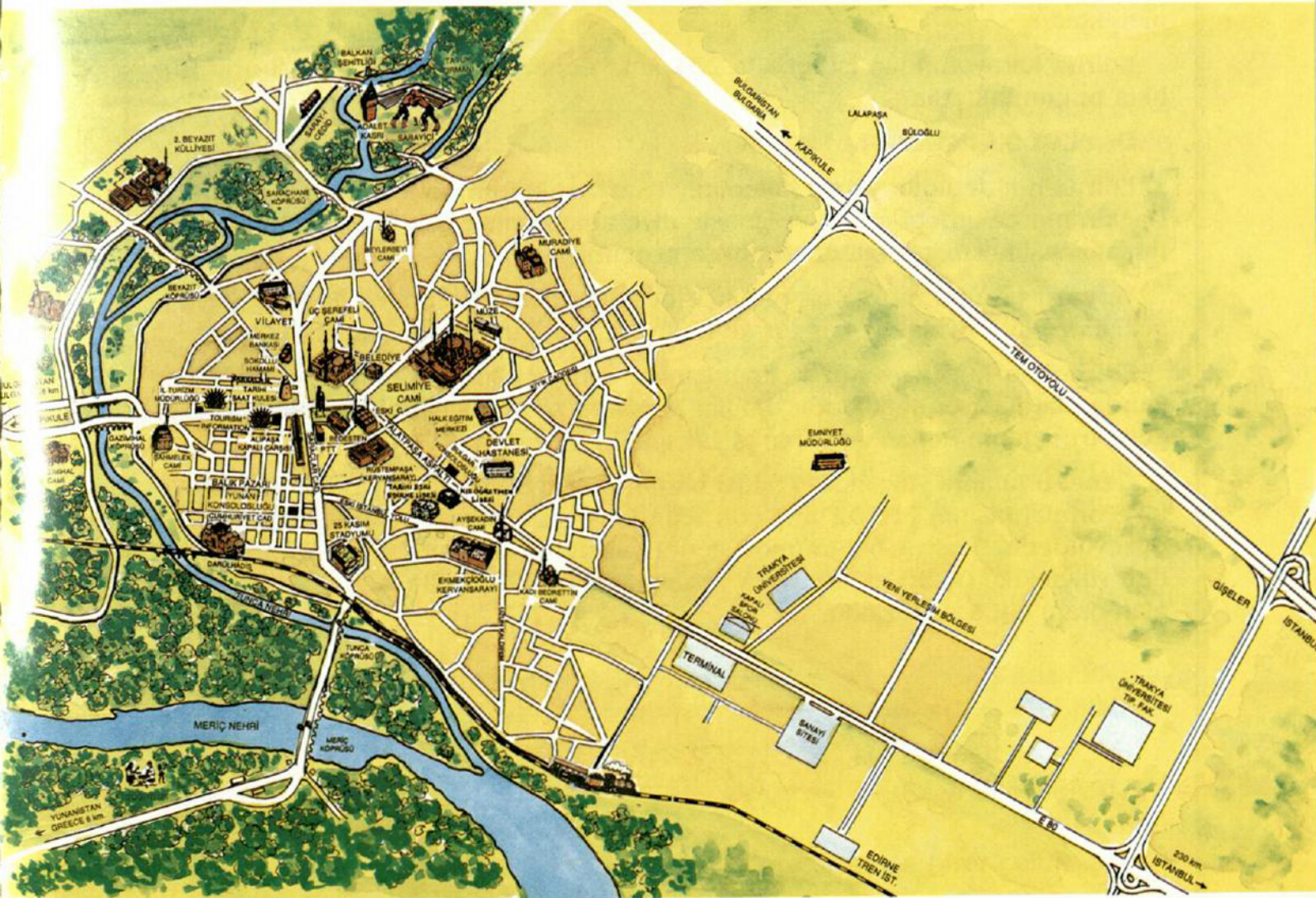
- TURİZM İRTİBAT
- KALELER
- GÖMRÜKLER
- KÜLLİYELER
- HAMAMLAR
- MÜZELER
- KÖPRÜLER
- MESİRE-PİNK
- BEDESTEN
- ŞEHİTLİK
- PLAJLAR
- MONOLİT (DİKİLİTAŞ)
- KİLİSELER
- DOLMENLER
- SU KEMERLERİ
- CAMİLER
- MEDRESELER
- SARAYLAR
- KERVANSARAYLAR
- KAPALI ÇARŞI
- PETROL İST.
- ŞİFAHANE
- SAAT KULESİ
- BÜLBÜL ADASI
- LİMANLAR
- HÖYÜK
- ÇEŞMELER

MESAFE CETVELİ	
İLÇELER	EDİRNE
ENEZ	172 KM
HAVSA	27 "
İPSALA	110 "
KEŞAN	112 "
LALAPAŞA	27 "
MERİÇ	93 "
UZUNKÖPRÜ	53 "
SÜLOĞLU	30 "

EDİRNE ŞEHİR PLÂNI

1- İL VE ÇEVRENİN COĞRAFİ DURUMU

A- İL'İN YERİ

Edirne, Türkiye'nin coğrafi bölgelerinden, Marmara bölgesindeki Trakya bölümünün Meriç ve Tunca nehirlerinin birleştiği 41 40 15 kuzey enlemi ile 26 33 50 doğu boylamları arasında yer almaktadır.

İl'in doğusunda Kırklareli, Tekirdağ; güneyinde Çanakkale ve Ege Denizi'nin Saroz Körfezi; batısında Yunanistan; kuzey ve kuzey batısında Bulgaristan yer almaktadır.

Edirne karayolundan İstanbul'a 231 km.; demiryolundan ise 284 km. uzaklıkta bulunmaktadır.

B- JEOLJİK YAPISI

Edirne'nin Jeolojik yapısı Paleolitik 1. zamanına ait bir kütle olan Istranca Dağları'nın çekirdeği granit ve gnasis diye adlandırılan eski kristal nitelikli bil-lürsal kayalık yapılaşmalardan meydana gelmiştir.

Yeryüzü görünümü olarak oldukça çeşitlilik gösteren Edirne il peysajı yükseltisi az plato ovalar ve yer yer de farklı yükseltili dağlardan oluşmaktadır.

Edirne'nin kuzey ve kuzey doğusunda, aynı şekilde güney ve güney doğusunda platolar yer almaktadır. Dağlar arasında kalan az engebeli bölüm ise Ergene Irmağı'nın kolları ile yarılmış yükseltili bir bölümdür.

Genel ortalama yükseklik Trakya bölümünde 180 m.'dir. Bilindiği üzere Türkiye ortalamasının (1.132 m.) çok altında, hemen hemen altıda, yedide biri düzeyindedir. Trakya bölümünde genel yüzölçüm alanının % 83'ünün denizden yüksekliği 0-250 m. arasında yer almaktadır. Edirne'de ise bu az yükseltili alan oranı daha da fazladır.

C- YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ

Edirne ili Trakya'nın batı kısmını yurdumuzun kuzey batısında kuzey güney ekseninde dikdörtgen şeklinde kaplar.

Yeryüzü şekillerini üç bölümde ele alabiliriz.

1- Trakya'nın kuzey doğusunda yer alan İstıranca'lar yükseltileri azalarak Edirne'nin Lalapaşa İlçesi bölümünde plato görünümünde uzanırlar. Bulgaristan hududu yakınında Bakacak Kule Tepesi'nde yükseklik 590 m. ve Lalapaşa civarında ise 250 m.'ye düşer.

2- Ergene Havzası kuzeyden İstıranca, güneyden ise Kuru Dağları ile çevrili yeknesak, monoton ve genellikle 100 m. yükseltili sırtlarla kaplı, yükseltinin güneye doğru azalıp Uzunköprü yakınında 100 m.'nin altına indiği bir bölümdür.

3- Meriç Deltası ve Kuru Dağları arasında kalan bölge çoğunluk kısmı 150-200 m. yükseltili, en yüksek kısmı Kuru Dağları'na doğru 726 m.'ye ulaşan, iki yabancı eğim bakımından değişiklik gösteren Saroz Körfezi'ne bakan kısmı kuzey tarafına oranla daha dik görünüm arzeden bir bölümdür.

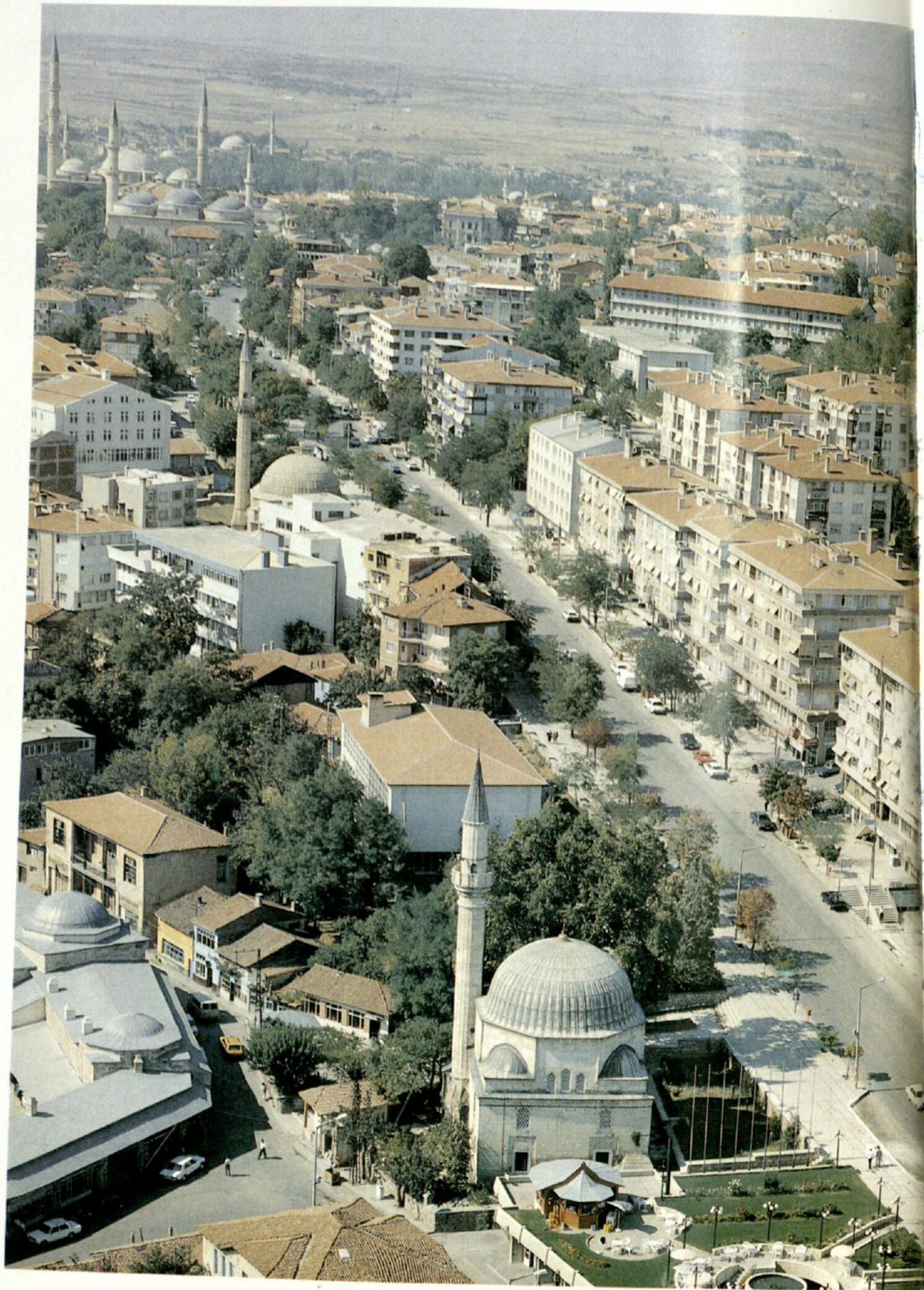
Dağlar: Edirne'de dağlar geniş yer kaplamaz. Bir diğer deyişle Edirne için "dağısız yöre" dense yerinde bir deyim olur.

Bu bağlamda Uzunköprü Dağları doğuda, güney ve güney doğuda Çandır Dağları, kuzey ve kuzey doğuda ise İstıranca Dağları yer almaktadır. İstıranca Dağları'nın yüksekliği en yüksek yerinde dahi 1000 m.'yi geçmez. Bu dağlar Trakya'nın kuzey doğusundan Edirne il sınırlarına ait topraklara girer, daha sonra Karadeniz sahili boyunca Bulgaristan sınırına doğru uzanarak devam eder.

Platolar-Yaylalar ve Ovalar: Edirne toprakları daha çok geniş düzlükler, alçak ve basık tepelerle kaplı bir görünümde Meriç Havzasında % 70'i platolardan, geri kalan kısım da yayla ve ovalardan oluşur.

Platolar ilin kuzey ve kuzey doğusu ile, güney ve güney doğusunda yer almaktadırlar.

Ergene Ovası, İpsala Ovası, Kazanova gibi ovalar adeta birer çeltik, ayçiçeği, buğday vs. gibi ürün ambarıdır.

D- AKARSULAR

Edirne akarsularının rejimleri düzensizdir. İlkbahar ve sonbahar yağışları ile su düzeyleri yükselen Meriç Nehri ve kolları olan Tunca, Ergene ve Arda ırmağının yaz aylarında tuttıkları su miktarı son derece azalmaktadır.

Meriç Nehri: Meriç Nehri Bulgaristan topraklarında Rodop Dağları'nın doğar. Daha sonra Yunanistan-Bulgaristan ve Türkiye-Yunanistan doğal sınırını çizerek güney doğu doğrultusunda akar. Edirne yakınlarında önce Arda Nehri ve daha sonra da Tunca Nehri ile birleşir. Daha güneyde Balabancık Köyü yakınında Ergene Irmağı ile birleşir. Buradan itibaren kavisler yaparak Erez ilçesine ulaşır Ege Denizi'ne dökülür. Meriç Nehri Türkiye-Yunanistan hududu boyunca 185 km. uzunluktadır. Derinliği ise 60 cm. ile 520 cm. arasında yer yer değişir.

Ergene Nehri: Ergene Nehri Saray ilçesinin kuzeyinde yer alan İstiranca Dağları'ndaki Karatepe'den çıkar. Trakya'yı geniş bir yayla boydan boya geçer. Meriç, Uzunköprü ve İpsala tarım alanlarının büyük bir bölümünü Ergene Nehri sular. Yazın kuruyan Ergene Nehri saniyede 47 m³ su taşır.

Tunca Nehri: Tunca Irmağı, Bulgaristan'ın Balkan Dağlarındaki Yumrukçal Tepesi'nden doğmaktadır. Türkiye içerisindeki uzunluğu 32 km.'dir. Kiriş Adası'nda Meriç Nehri ile birleşir. Tunca Nehri saniyede 31 m³ su taşır. Eğimi çok azdır ve arazi sulamada bu nedenle çok elverişlidir.

Arda Nehri: Arda Nehri Yunanistan'a açılan Pazarkule Hudut kapısı yakınından Edirne iline girerek 1 km.'lik bir mesafe katettikten sonra Meriç Nehri ile birleşir. Arda Nehri'nin Edirne ili içerisindeki uzunluğu 1 km. kadardır. Derinliği ise 10 cm. ile 300 cm. arasındadır. Debisi belirsizdir.

Dereler: Prevadi Deresi, Hacıdanişmet Köyü'nün kuzeyinden doğar. Süloğlu Deresi, Vaysal Köyü'nün kuzeyinde, Bacakkule Tepesi yamaçlarından kaynaklanır. Basamaklar Deresi, Çavuşlu, Dolu, Altınbaş Köyleri yamaçlarından doğar. Keşan Deresi Keşan'ın kuzey doğusunda Demircili yakınlarından doğar. Büyükdoğanca Deresi, Pişanköy, Alışık, Deveci ve Eskiköy civarlarında bulunan pınar ve derelerin sularının birleşmelerinden meydana gelmektedir.

E- BARAJLAR VE GÖLETLER

Altinyazı Barajı Uzunöprü ilçesi hudutları içerisinde yer almaktadır. Kadıköy Barajı, Süloğlu Barajı, Basamak Deresi üzerinde Alıç Regülatörü vardır.

Göller: Gala Gölü, Dalyan Gölü, Taşaltı Gölü, I. Tuzla Gölü, II. Tuzla Gölü, Bücürmene Gölü, Sığırcık Gölü, Pamuklu Gölü vardır.

F- İKLİM

Edirne, Akdeniz ve Orta Avrupa'nın kara iklimlerinin etkisi altında kalır. İklim terminalojisinde "Geçiş iklimi" olarak adlandırılır. Kışları soğuk ve kar yağışlı, yazlar kurak ve sıcak, bahar mevsimi yağışlı geçer.

Yıllık yağış ortalaması 599-4 mm.'dir. En sıcak aylar Temmuz ve Ağustos; en soğuk aylar ise Ocak ve Şubat'tır.

Aylar: Ortalama Sıcaklık:

Ocak	2.2
Şubat	3.9
Mart	7.2
Nisan	12.7
Mayıs	17.8
Haziran	21.9
Temmuz	24.4
Ağustos	23.9
Eylül	19.6
Ekim	14.1
Kasım	9.1
Aralık	4.5

Yıllık ortalama sıcaklık 13.3

▲ Kapikule (Bulgar Sınır Kapısı)

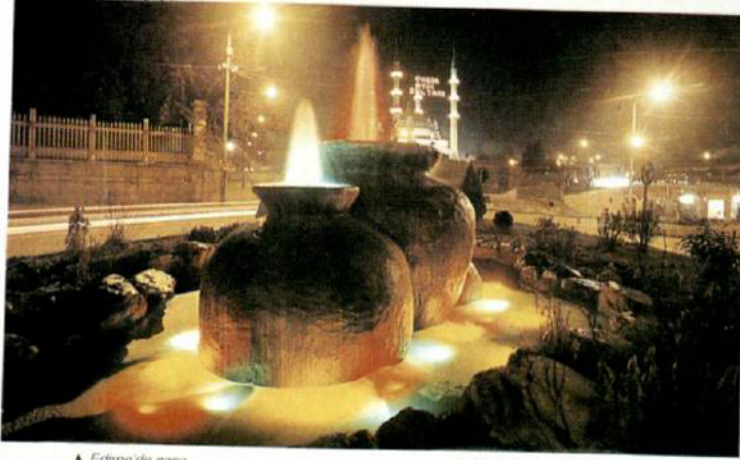
▲ Pazarkule (Yunan Sınırı)

▲ Karadağ yolu.

▲ Arslanbey

▲ Edirne'de değeci.

▼ Trakya'nın sembolü ayçiçekleri.

▼ Meriç Köprüsü.

▲ Selimiye Camii ve eski sinagog.

II- NÜFUS VE İDARİ BÖLÜM

Edirne, Trakya'da İstanbul'dan sonra nüfus bakımından ikinci en büyük kent ve günden güne de gelişme gösteren bir yerleşme merkezidir. Nüfusu 1990 sayımına göre 102.345'tir. Türkiye kentler nüfus sıralamasında Edirne bu nüfusu ile 41. sırada yer almaktadır.

Osmanlı devrinde Edirne çok büyük bir gelişme gösterirken nüfus da hızlı artmış ve 1700-1750 yıllarında daha da gelişmiştir. Böylece Edirne o dönemde İstanbul, Londra, Viyana gibi metropollerle birlikte kıtalararası birinci sınıf kent kimliği kazanmıştır.

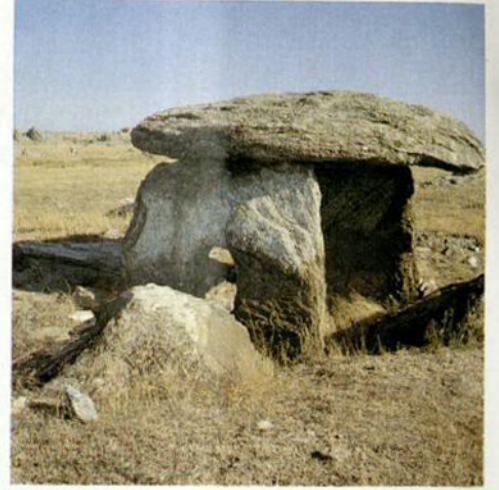
Edirne'nin nüfusunda meydana gelen değişimler doğal olarak kentin siyasal, tarihsel, sosyal, ekonomik konulardaki gelişmelerle ve hinterland'ının olmaması ile çok yakından ilişkilidir. Tarihi süreci içerisinde Edirne sayısız işgal ve saldırıya uğramış, çeşitli dönemlerde yer sarsıntısı, salgın hastalık, sel felaketi, yangın gibi doğal afetler geçirmesi nüfus yönünden gelişmesinde etken olmuştur.

Edirne nüfusunun gelişme çizgisi ve yapısal özellikleri üzerinde göç olayının çok önemli etkileri vardır. Bu olayın kökleri XIX. yy.'a kadar dayanmaktadır. XIX. yy.'da Osmanlı Devleti içinde patlak veren ulusal hareketler sonunda önce Yunanistan, sonra Romanya'nın bağımsız devletler olmaları, Balkanlar'da nüfus kargaşalarına ve göç hareketlerine yol açmıştır. Bu kargaşa XX. yy.'ın başlarında Bulgaristan'ın da Osmanlı Devleti'nden kopmasıyla birlikte daha da artmıştır. 1989 yılında yaşanan büyük göç dalgası bu olayların son örneğidir. Edirne'ye Merkez İlçe ile birlikte 9 ilçe, 23 kasaba ve 251 köy bağlıdır. İlçeleri: Enez, Havsa, İpsala, Keşan, Lalapaşa, Meriç, Süloğlu ve Uzunköprü'dür.

Merkez İlçe: Yüzölçümü 6.276 km²'dir. Son nüfus sayısına göre merkez ilçede köyleri ile birlikte toplam 124.361 kişi yaşamaktadır. Osmanlı döneminde, iş ve ticaret merkezleri olarak yaptırılan çarşı ve hanlar sanat yönünden büyük değer taşımaktadır. Edirne, bütün tarihi boyunca esas olarak ekonomisi tarıma dayalı bir kent olagelmıştır. Edirne'de ekonomik hayat, XVIII. yy.'la birlikte canlılığını kaybetmeye başlamıştır. Bunda temel etken, imparatorluğun bir bütün olarak çözülme sürecine girmiş olmasıdır. Edirne'de en çok yatırım yapılan alan dokuma sanayiidir.

Menhir

Dolmen

*Edirne'ye ismini veren
Roma İmparatoru Hadrianus*

*Edirne'de doğan İstanbul'lu alma planlarını
Edirne'de yapan Fatih Sultan Mehmet*

*Selimiye Camii'ni yaptıran
Sultan II Selim*

III- TARİHİ BÖLÜM

A- EDİRNE ADI'NIN KAYNAĞI VE EDİRNE'NİN TARİHİ

EDİRNE'NİN ADININ KAYNAĞI

Bugünkü Edirne'nin yerleşme alanı civarında yapılan arkeolojik kazı çalışmaları verilerine göre, buralarda yerleşme tarihinin beş altı bin yıl öncesine kadar uzandığı şeklinde bir görüş ortaya çıkmıştır. Bu bölgenin ilk sakinlerinin Orta Asya'dan, Karadeniz'in kuzeyinden Balkanlar üzerinden gelen ve açık kent ya da açık pazar kuran Trak soyundan olan Türk kökenli kavimler olduğu görüşü de vardır.

Edirne'nin eski kent yerleşiminin, Trak soylarından olan Odrisler tarafından Meriç ve Tunca'nın birleştiği yörede meydana geldiği de bir çok kayıtlarda belirtilmektedir.

Daha sonra Makedonyalılar döneminde kent Orestia, Odrisa, Odrisia, Orestas ve Uscudama olarak adlandırılmıştır.

Edirne Roma Devrinde İmparator Hadrianus tarafından stratejik konumu nedeniyle "Şehir Hukuku" verilerek adı da İmparatorun adına izafeten "Hadriana-polis" şekline dönüştürülmüştür. Zamanla bu ad Adrianapolis, Adrianople, Adrianopel, Andrinople şekillerini aldı.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde kent Edirinus, Edruno, Edrinabolu, Endriye olarak değişiklikler göstermiştir. Daha sonra I. Murat kentin adını Edirne olarak değiştirmiştir. Osmanlı İmparatorluğu döneminde Edirne bugünkü adının yanında "Dar'al-Saltana, Dar'al-Mülk, Der'al-Feth, Mahmiya-ı Edirne, Mahrusa-i Edirne, Tahtgâh-ı Edirne" gibi çeşitli adlara sahip olmuştur.

B- EDİRNE'NİN TARİHİ

Edirne'de Çardakaltı Mevkii'nde yapılan arkeolojik araştırma kazılarında elde edilen bilgilere göre Edirne ve yöresinin tarihinin çok eski devirlerde yaşamış toplumları sinesinde barındırdığı, Cilalı Taş, Bakır ve Tunç Devri Medeniyetlerinin yaşandığına dair bilgiler elde edilmiştir. Bundan başka Edirne'nin yakınında yaşanmış eski medeniyetler Edirne Tarihi ile zaman zaman çok yakından ilişkisi olmuştur. Yunanistan'da (M.Ö. 1400-1200) tarihlerinde Edirne'nin yakınlarında doğup gelişen Akalar (Akay) Medeniyeti bunlardan biridir. Trakya'da M.Ö. 513 yılları döneminde ise Pers Hakimiyeti sırasında İpsala önemli bir merkez hüviyeti kazanmıştır. (Kypsala) M.Ö. V. yy.'da Odrys Devleti bugünkü Edirne'nin bulunduğu yörede kurulmuştur. Daha sonra Odrys Devleti parçalandığında Makedonya Kralı Philippos II tarafından Edirne ve civarı istila edildi. M.Ö. 168 yıllarında Romalılar Makedonya Kralı Philippos'un kurduğu krallığa son verip, yöreyi Roma hakimiyeti altına aldılar. II. ve III. yy.'larda Edirne'de o zamanki adıyla Hadrianapolis'te uzun yıllar devam eden bir barış dönemi yaşandı. Bu nedenle Hadrianapolis ve civarındaki kentler tarım, ticaret, askerlik, eğitim ve yaşam standartlarında önemli aşamalar ve gelişmeler kaydettiler. Trakya ve yöresinde IV. yy.'ın ortalarından itibaren Gotlar ve Hunlar hakimiyetleri ve buralara yerleştikleri görülmektedir. Gotlar o dönemlerde bu bölgede büyük bir güç haline gelerek girdikleri bir çok savaşları kazandılar ve İstanbul yakınlarına kadar hakimiyet sahalarını genişlettiler.

Trakya yöresi ve Edirne V. yy. boyunca Bulgar, Slav ve Hun kavimlerinden gelen tehdit ve saldırıların olumsuz etkisi altında kaldı. VI. yy.'ın sonları, VII. yy.'larda şehir Bizanslılarla Bulgarlar arasında el değiştirdi. Bulgarlar ile Bizanslılar arasında IX. yy. başında barış anlaşması yapıldı. Bu anlaşma ile Edirne Bizans'a bırakıldı. Ancak uzun sürmedi. Bulgar Çarı Sinson 914'te anlaşmayı tek tarafı bozarak şehri ele geçirdi. İşgal kısa sürdü. Edirne 923 yılında yeniden Bizanslıların eline geçti.

Edirne 1018'de Peçenekler tarafından yağmalanarak istila edildi. 1047'de Leon Tornikios kendisini İmparator ilan edip Edirne'den topladığı kuvvetlerde İstanbul'u ele geçirmek için yürüdü.

Ancak İstanbul'u ele geçiremedi. 1077'de aslen Edirne'li olan Nikeshoros Brynios kendisini İmparator ilan ettikten sonra İstanbul'a yürüdü ise de girişi mi başarısız oldu ve esir alındı. Edirne bundan sonra Haçlı Seferlerinin saldırılarından yağmalandı ve çok zarar gördü. 1096 tarihinde I. Haçlı Seferleri, 1145-1149 tarihlerinde de II. Haçlı Seferleri Konrat III'ün yönetimindeki Alman kuvvetleri ile dalgalar halinde Edirne'den geçtiler. Bu arada Rumlarla-Almanlar arasında anlaşmazlık çıktı. Bu durumdan yararlanmak düşüncesiyle İmparator Manuel II Haçlı tahakkümünü önlemek için Edirne'ye birlik gönderdi. Haçlılar Edirne'yi bıraktılar. Fakat Edirne Bizans İmparatoru İsaakhios, II. Angelos zamanında III. daha sonra da IV. Haçlı Seferlerine sahne olmak zorunda kaldı.

1222-1223 tarihlerinde İznik Prensi İonnese III eski Bizans topraklarını peyderpey Latinlerden geri alarak Edirne'ye girdi. Ancak uzun süre ellerinde tutamadılar. 1224'te Epiros Despotu Teoderes Angelos İzniklilerden geri aldı. 1230'da kenti Bulgar Çarı Asen bu kez ele geçirdi.

Edirne ve Trakya XIII. yy.'da merkezi Bizans olan büyük isyanlar, karışıklık ve kargaşalıklar etkisinde huzursuz bir dönem yaşadı. Türklerin ve Sırp'ların da yardımı ile Kantakuzenos bu isyan ve karışıklıkları bastırdı. Edirne'yi teslim alarak taç giydi. 1352 yılında bu kez İoness V. hiç karşılık ve savunma görmeden ele geçirdi. Ancak Kantakuzenos tekrar Türklerden yardım istedi ve Türklerin yardımıyla Edirne'yi V. İoness'ten geri almayı başardı.

Bu tarihlerde Türkler (1356) Süleyman Bey komutasında Gelibolu kalesini fethedip Trakya'ya ayak bastı ve Edirne'nin Osmanlılar için büyük önemi olması nedeniyle, I. Murat Rumeli'nin alınmasına son derece önem verdi. Murat Hüdavendigâr yönetiminde önce Lüleburgaz, Babaeski ele geçirildi. Bu arada Bizanslılar savunması düzenli olan Edirne Kalesine sığındılar. Lala Şahin Paşa I. Murat'ın talimatı ile Edirne Kalesi üzerine yürüdü. Bizanslılar bozguna uğradı. Murat Han, Hacı İlbey ve Evrenos Bey Edirne'ye geldiklerinde Edirne Tekfurunun Osmanlı ordusu karşısındaki bozguna uğramış haliyle karşılaştılar. Daha sonra da Edirne Tekfuru kapandığı Edirne Kalesi'nden geceleyin kayıkla gizlice Enez (Ainos)'e kaçtı. Edirne halkı, kale içerisinde özgür yaşama hakkı verilmesi karşılığında kaleyi ve Edirne'yi Lala Paşa'ya 5 Mayıs 1361 tarihinde teslim etti.

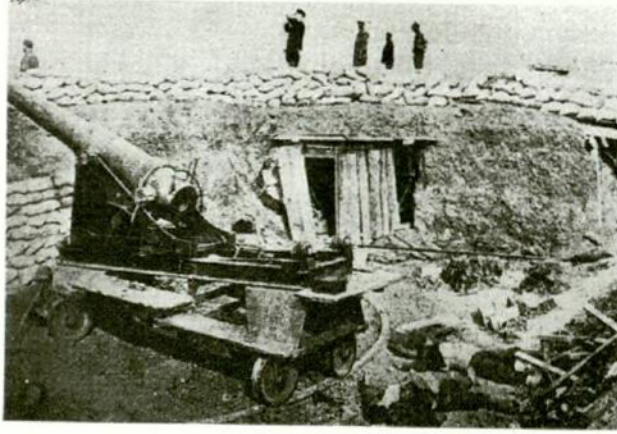
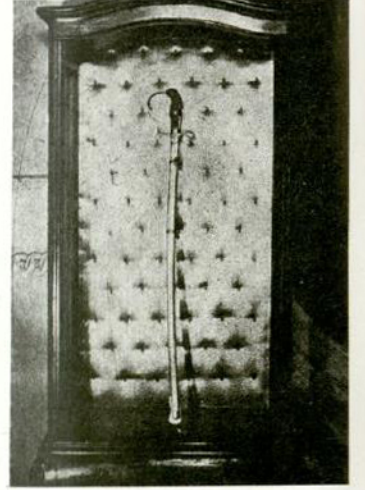

1363
Sırpsındığı Savaşı
Anıtı

ŞÜKRÜ PAŞA'NIN BULGAR
KRALI FERDİNAND
TARAFINDAN GERİ VERİLEN
KILIÇI

9 Ekim 1912'de Şehri Saran Bulgarlara Karşı
Edirne'yi kahramanca müdafa eden,
ŞÜKRÜ PAŞA

Ayvazbaba tabyası ve şehit erler

ŞÜKRÜ PAŞA'nın Karargahı Hıdırlık Tabyası

Sarayiçine doldurulan Türk esirler ve kabukları
yenmiş ağaçlar.
"Ressam Scott'un tablosu"

Sarayiçi Balkan Şehitliği

Karaağaç yolu, 26 Mart Balkan Şehitliği

Edirne Sarayı
Giriş Kapısı
"Babüssaade"
bugünkü durumu

Edirne'nin fethi konusunda özellikle yabancı tarihçilerin çok değişik görüşleri vardır. Bulgar tarihçisi A. Burmov Edirne'nin Çirmen (Meriç) muharebesinden hemen az sonra fethedildiğini ileri sürmektedir. Çirmen muharebesi ise 26 Eylül 1371 tarihinde yapılmıştır. Bu duruma göre Edirne'de 1371 tarihinde Eylül sonlarında veya Ekim başlarında fethedilmiş olması görüşü de vardır. Edirne 1365 tarihinde de Osmanlı İmparatorluğu'nun başkenti oldu.

Bu tarihten sonra Edirne tekrar 60.000 kişilik Haçlı Ordusunun saldırısı ile karşı karşıya geldi. Amaç Türkleri Rumeli'den atmak ve Edirne'yi ele geçirmekti. Hacı İlbey komutasındaki 10.000 kişilik disiplinli Türk Akıncıları Edirne'nin 8 km yakınındaki konakladıkları Kazanova yöresinde gece baskınında Haçlı Ordusunu bozguna uğratarak yendi. Tarihe bu savaş Sırpsındığı Zaferi olarak geçmiştir. (21 Eylül 1363)

I. Murat Sırpsındığı Zaferi'nden sonra Osmanlı İmparatorluğu'nun idare merkezi olarak Edirne'yi ön plana aldı ve böylelikle Edirne 1385 tarihinden itibaren 91 yıl süre ile Bursa'dan sonra Türklerin II. başkenti oldu.

Edirne, Osmanlı İmparatorluğu tarihi süresince önemli bir rol üstlenmiştir. Edirne Şehzadelerin taht mücadelelerine sahne olmuştur. Osmanlı İmparatorluğu'nun siyasal tarihindeki Edirne'nin önemi, Beyazid'in Timur'a yenildiği 1402 Ankara Savaşı'ndan sonraki dönemde daha belirgin bir şekilde görülmektedir. Beyazid'in yenilmesi sonucunda Anadolu Beylikleri eski topraklarını ve bağımsızlıklarını yeniden elde ettiler. Beyazid'in oğulları arasında taht kavgaları bir süre Osmanlı İmparatorluğu'nda yönetim boşluğu ve karışıklıklara yol açtı.

Bu durum XV. yy. başlarında 1403'te Süleyman Çelebi, 1410'da Musa Çelebi'nin Edirne'yi ele geçirmesine kadar sürdü. Musa Çelebi Edirne'de ilk kez para bastıran Osmanlı hükümdarıdır. Bu kez Edirne'yi Çelebi Mehmed, Musa Çelebi'den 1413'te tekrar aldı. Çelebi Mehmed'in Edirne'de hükümdarlığı ölümüne kadar (1421) sürdü. Ancak onun ölümünden sonra taht kavgaları yeniden ortaya çıktı. II. Murad'a karşı tahtı ele geçirmek için önce Yıldırım Beyazid'in oğullarından Mustafa Çelebi, daha sonra da II. Murad'ın kardeşi Küçük Mustafa ayaklandılar.

II. Murad 1422'de Edirne'ye girdikten sonra şehrin imarına ve gelişmesine çok büyük katkıda bulundu. Bu sayede 1424 ile 1439 arasında Edirne, çeşitli protokol erkanı, yabancı elçiler, heyetler, hükümdarlar tarafından ziyaret edildi. Kentte padişah çocuklarının, veliahdların Sultan Mehmed ve Alaaddin'in çok görkemli törenler ve eğlencelerle sünnet düğünleri yapıldı. Edirne II. Murad zamanında çeşitli seferlerin hazırlığının yapıldığı, yönetildiği askeri üs olmuştur.

Edirne XVI. yy.'da oldukça büyük gelişme ve ilerlemeler yaşamıştır. Bu dönemde ünlü Osmanlı İmparatoru Kanuni Sultan Süleyman Balkanlara ve batıya seferler düzenlemiştir. Bu seferlerde Edirne'yi önemli bir ikmal ve ordunun dinlenme istasyonu, merkezi olarak değerlendirmiştir. Kentin su yolları yapılmıştır. Daha sonra padişah II. Selim de Edirne'ye kalıcı ve uluslararası düzeyde ün yapan çok büyük eserler katmıştır. Selimiye Camii ise bu eserlerin içerisinde Türk-İslam Sanatının dini mimarideki en güzel simgesidir.

XIII. yy.'da Edirne, özellikle yy.'ın ikinci yarısında çok büyük gelişme kaydetmiştir. IV. Mehmet kenti alternatif başkent olarak görmüş ve değerlendirmiştir. Bu dönemde Saray'ı Cedid (Yeni Saray) ve bazı köşkler, saraylar inşaa edildi.

Bu dönemde II. Süleyman Osmanlı Ordusu'nun iç bünyesinde, yapılaşmasında ve yönetiminde önemli reorganizasyonlar yaptı. II. Süleyman'dan sonra onun yerine geçen II. Ahmet 1690'da Eski Cami'de Kılınc kuşandı. II. Ahmet'ten sonra padişahlığa gelen II Mustafa devlet işlerini Edirne'de oturup Edirne'den yönetti ise de, bundan sonra Edirne bir gelişme kaydedemedi.

Tarihi "Edirne Vakası" olarak tarihe geçen başkaldırma ya da isyanla Sadrazam Mehmet Paşa görevden azledildi ve sürgüne gönderildi. Diğer taraftan Şeyhülislam Feyzullah Efendi katledildi. Padişah III. Mustafa saltanattan ve tahttan düşürüldü. Onun yerine III. Ahmet padişah olarak ilan edildi (1703).

XVIII. yy.'da Edirne'de oldukça uzun da sayılabilecek bir gerileme devri dönemi yaşanmıştır. Edirne adeta kaderine terkedilmiştir. Bu yy.'da Edirne'de 4 Temmuz 1745'te çıkan büyük bir yangında 60 adet mahalle yandığı gibi büyük can ve mal kaybı olmuştur. Bu afetten kısa bir süre sonra (Ağustos-1751) Edirne'yi deprem harap etmiştir. Bu depremde de pek çok bina yıkılmış ve zayıat olmuştur. Öyle ki Edirne bu ard arda gelen afetlerin yaralarını uzun bir süreye kapatamamıştır.

Diğer taraftan Edirne 1768-1786 seferlerinden Anadolu'dan ve İstanbul'dan gelen birlikler için merkez üssü olmuş, ancak bu seferler yenilgi ile sonuçlanmıştır. Ayrıca III. Selim'in Islahat Hareketleri sırasında Edirne'de ihtilal ve karışıklıklar çıkmıştır. Öyle ki 1806 yılında "Edirne Kiyamı" diye geçen ikinci bir Edirne Vaka'sı meydana gelmiştir.

ATATÜRK ve EDİRNE

Atatürk ilk kez 21 Temmuz 1913'te düşmandan temizlenmiş Edirne'ye 15 Kolordu hareket şubesi müdürlüğüne atanarak gelmiş ve bir hafta kalmıştı.

Çanakkale savaşı dönüşünde, dinlenmek üzere Çanakkale'den Edirne'ye çekilen 16. Kolordu komutanlığına atanan M. Kemal Atatürk 14 Ocak 1916 günü Karaağaç'a gelerek görevine başlamıştır. Ertesi gün, atı üzerinde törenle Edirne'ye girmiş Edirne'lilerce coşku ile karşılanmıştır. 17 Şubat 1916'da Kolordunun Diyarbakır'a taşınması üzerine Edirne'den ayrılmıştır.

Atatürk Cumhurbaşkanı iken 21 Aralık 1930'da Edirne'ye gelmiş, yine coşkun gösterilerle karşılanmıştır.

24 Aralık 1930 günü Edirne Lisesi'nde, Kız ve Erkek Öğretmen Okullarında derslere girmiş, 25 Aralık 1930 günü Edirne'deki Eski Eserleri gezmiş, Selimiye Camii'nde incelemelerde bulunmuştur.

Ulu Önder
Büyük Kurtarıcı
Atatürk
Selimiye
Camii'ne
girenken (yanda)
Alta in-
mizeden
ayrılırken
25 Aralık 1930.

Atatürk, Cumhuriyet Devrinde Edirne'yi ziyareti esnasında
belediyeden çıkarken 21 Aralık 1930

EDİRNE SARAYI

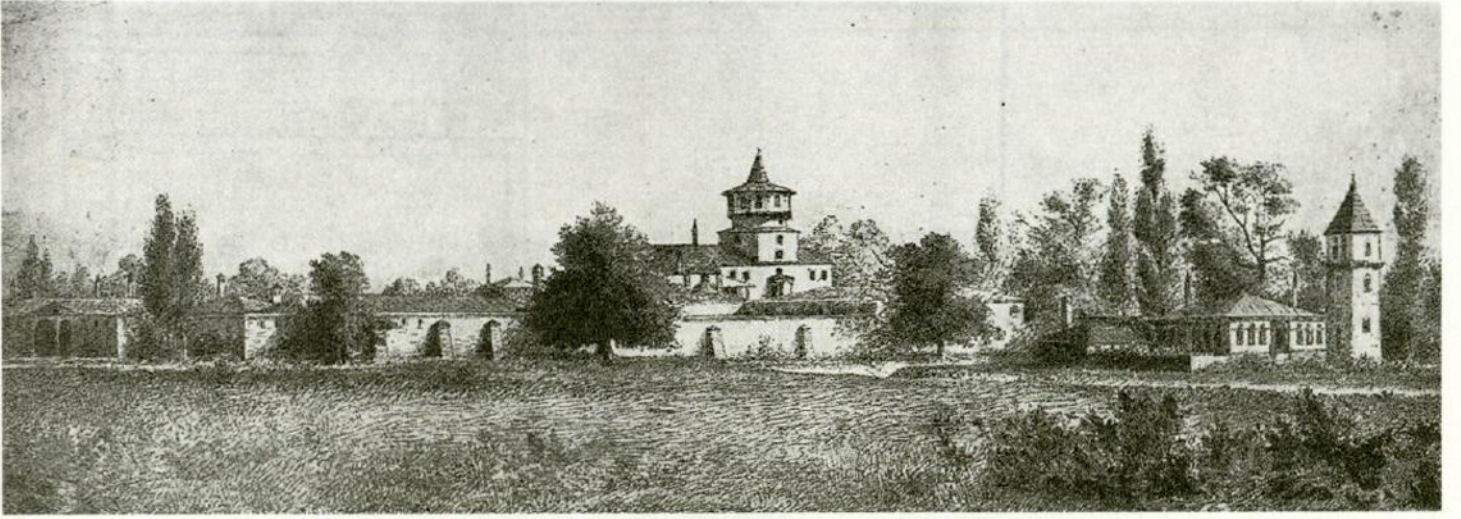
EDİRNE'DE, TUNCA NEHİRİ SAHİLİNDE
"SARAY-I CEDİD-I AMİRE"İN KUŞBAKISI
GÖRÜŞÜ (1946-1223 HİCRİ YILLARI ARASI)
(Dr. Rifat Osman'ın 1923'te yaptığı resimlerin tablosu)

- 1 - İdris Kona, 2 - Şehzade Pınar Kona, 3 - Kaya Kona (Gülsin Kaya), 4 - Sultan Süleyman Kona ve Teras Kona, 5 - Yaka Kona, 6 - Adil Kona, 7 - İsmail Kona, 8 - Yaka Kona, 9 - Balıkcı Kona, 10 - Yaka Kona, 11 - Şehzade Pınar Kona, 12 - Şehzade Pınar Kona, 13 - Balıkcı Kona, 14 - İsmail Kona, 15 - Kaya Kona, 16 - Kaya Kona, 17 - Kaya Kona, 18 - Kaya Kona, 19 - Kaya Kona, 20 - Kaya Kona, 21 - Kaya Kona, 22 - Kaya Kona, 23 - Kaya Kona, 24 - Kaya Kona, 25 - Kaya Kona, 26 - Kaya Kona, 27 - Kaya Kona, 28 - Kaya Kona, 29 - Kaya Kona, 30 - Kaya Kona, 31 - Kaya Kona, 32 - Kaya Kona, 33 - Kaya Kona, 34 - Kaya Kona.

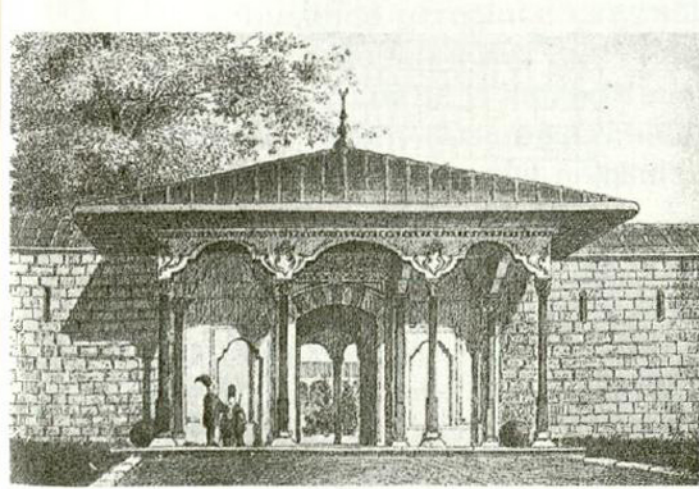

Fatih Sultan Mehmet tarafından 1452 yılında yaptırılmasına başlanıp daha sonraki dönemlerde geliştirilen ve 425 yıl süre ile kullanılan, 1877-78 Rus harbinde Rus Ordusu Edirne'ye yaklaşınca Vali Cemil Bey'in emri ile içindeki cephanenin düşman eline geçmemesi için havaya uçurulan Edirne Sarayı

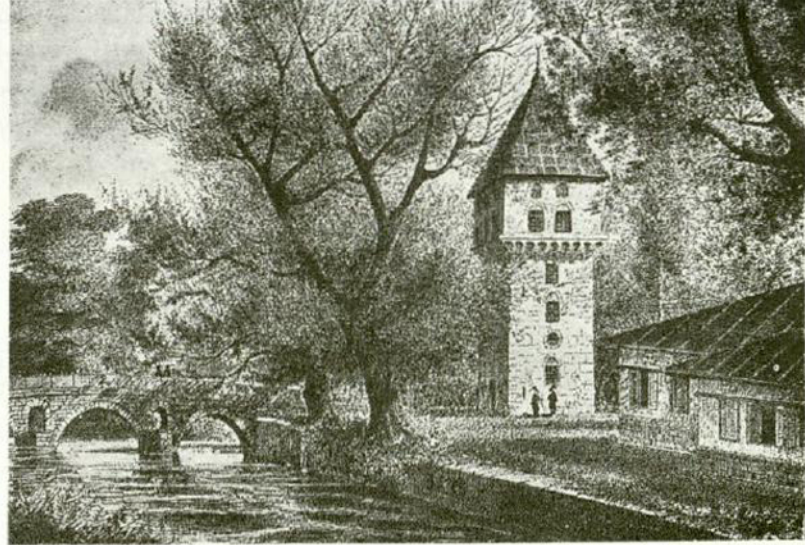
Tarihimizin çok önemli bir parçası bu sarayın yeniden yapılabilmesi için Dr. Rifat Osman 25 yıl emek verdi. 25-27 Kasım 1995'de Sn. Cumhurbaşkanımız Süleyman Demirel'in himayelerinde bu sarayın canlandırılabilmesi için Edirne Sarayı Sempozyumu yapıldı.

*Edirne Sarayının Bostancıbaşı ve Adalet Kasrıları tarafından görünüşü
(tam karşıda Cihannüma kasrı (Dr. R.O.)*

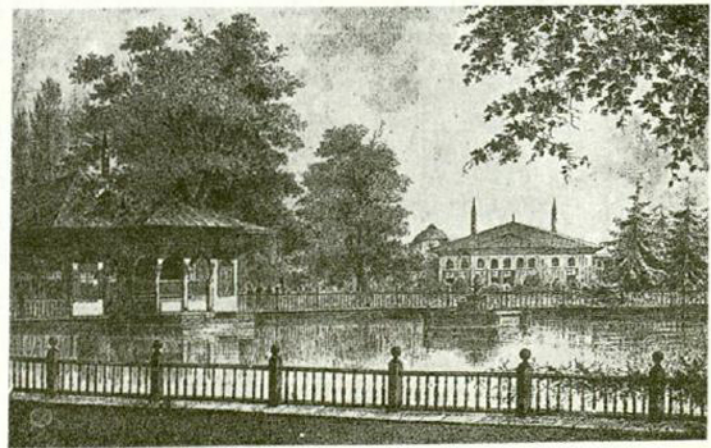
Edirne Sarayı Bâbı Hümayunu (Dr. R.O.)

*Adalet Kasrı, Fatih Köprüsü ve Bostancıbaşı kasrının
bir kısmı Tunca köprüsü yanında (Dr. R.O.)*

Edirne Sarayı Cedidi Âmire Bulussaadesi (Dr. R.O.)

*Edirne Sarayı Harem dairesinde Şehsar havuzu, musiki kasrı, Dördüncü Sultan Mehmed
dairesi ve Valide Sultan haziresi (Dr. R. O.)*

XIX. yy.'da da Edirne huzursuzluk, karışıklıklar ve harpler baş gösterdi. 1806'da III. Selim "Nizamı Cedit" adı altında bir teşkilat kurduttu. Bu teşkilat orduda ve sosyal yaşamda birtakım yenilikler ve reformların gerçekleştirilmesini hedefliyordu. Başlangıçta oldukça başarılı oldu. Ancak birtakım gruplar mütegalibe sınıfı ve Rumeli Ayanı reform hareketinin liderlerine karşı Edirne'de yer altı ve hizip hareketlerine başvurdular. Olayların yatıştırılması oldukça güç oldu. Yeniçeriliğin kaldırılması Edirne'de otorite boşluğunun doğmasına yol açtı. Edirne'nin sosyal yaşamına o dönemde bir karamsarlık ve karışıklık hakim oldu.

Bu karışıklığı fırsat bilen Ruslar Edirne'ye kısa sürelerle ard arda iki kez saldırıda bulundular. Saldırıları 1828-1829 Osmanlı-Rus Savaşları sırasında oldu. Bu savaşlar iki yıl sürdü. 1828'de saldırı durduruldu. İkinci saldırı 1829'da yapıldı. XVIII. ve XIX. yy.'larda süren karışıklıklar nedeniyle Edirne'nin savunması konusunda gereğince çalışmanın yapılmamış ve istihkamların bitirilmemiş olması yüzünden ikinci Rus saldırısı durdurulamadı. Ruslar Osmanlı ordularını yendiler ve Edirne'yi aldılar. Tam bu sırada da Prusya Seferi yapmak gerekiyordu. Bu yüzden Ruslarla Osmanlı Devleti'nin tarihteki "Küçük Kaynarca"dan sonra imzaladığı en ağır anlaşma olan "Edirne Anlaşması (1829)" imzalandı.

Edirne 1877-1878'deki Osmanlı-Rus savaşları sonunda tekrar Rus işgaline uğradı. Savaş 1877 yılı Nisan ayında başladı. Balkanlar'daki çatışma ve karışıklığın arkasından Rusya Edirne'ye doğru yürüdü. Ruslar anlaşmayı kabul eder gibi görünüp entrika ve hileyle saldırdılar. Barış tekliflerini savsaklayıp bir taraftan da Edirne'ye yürüdüler. Edirne 20 Ocak 1878'de teslim oldu. Şehir 13 Mart 1879'a kadar Rus işgalinde kaldı. Bu süre içerisinde şehrin her tarafı tahribata uğradı.

XX. yy.'ın başlarında Edirne bu kez Balkan Devletlerinin tehditleri ve hücumları ile karşı karşıya geldi. Bulgaristan, Romanya, Sırbistan, Karadağ ve Yunanistan yetkilileri Sofya'da toplanarak kendi aralarında "Balkan Bağlaşık Devletler Topluluğu'nu" kurdular ve bazı kararlar aldılar. Bu kararların sonucu Bulgaristan başta olmak üzere Bağlaşık Devletler 1912 Ekim ortalarında Osmanlı topraklarına, öncelikle de Bulgaristan 9 Ekim 1912'de Edirne'ye saldırdı. Altı aylık Edirne savunmasından sonra 26 Mart'ta General İvanof komutasındaki Bulgar birlikleri Edirne Kalesi'ni ele geçirdi. 30 Mart 1913'te Londra Barış Antlaşması imzalandı. Bu antlaşmaya göre Türkiye ile Bulgaristan arasındaki sınır Midye-Enez hattından çekildi. Yeni duruma göre Edirne toprakları Bulgaristan'a geçmiş oldu. Kısa bir süre sonra Bağlaşık Devletler arasında anlaşmazlıklar çıktı. Romanya ve Sırbistan bir süre sonra Bulgaristan'a saldırdı. Bulgaristan da Edirne'yi, kuvvetlerini onlara karşı kullanmak için boşaltmak durumunda kaldı.

Osmanlı Devleti bu durumda Enver Paşa'nın komutasındaki birliklerle 21 Temmuz 1913'te Edirne'ye sefer düzenledi ve kenti ele geçirdi. Böylelikle Edirne 29 Eylül 1913'te tekrar İstanbul Antlaşması ile Osmanlı Devleti topraklarına katılmış oldu.

XX. yy.'ın başlarında bir diğer deyişle I. Dünya Savaşı sonlarında Edirne için Yunanistan tehlikesi ortaya çıktı. Yunanlılar Mondros Antlaşması'ndan sonra Trakya ve Anadolu'da işgal hareketleri başlattılar. Bu işgal hareketlerinin sonucu olarak da Doğu Trakya ve Edirne 25 Temmuz 1920'de Yunanlıların eline geçti. Yaklaşık iki yıl kadar bir süre Edirne Yunanlıların hakimiyetinde bulundu.

Yunanlıların Edirne'yi işgali 14 Ekim 1922'de yapılan Mudanya Mütarekesi ile sona erdi. 25 Kasım 1922'de Türk birlikleri Edirne'ye girdi ve şehri teslim aldı. Daha sonra yapılan "Lozan Konferansı" doğrultusunda Karaağaç'taki yabancı birlikler boşaltıldı. Böylece Türkiye Cumhuriyeti'nin bugünkü sınırları belirtilmiş oldu.

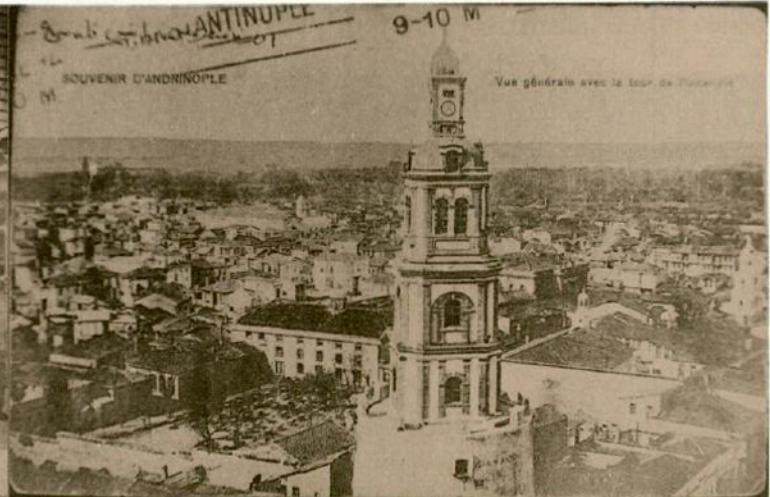
Edirne II. Dünya Savaşı esnasında Alman ordularının Balkanları işgali döneminde de oldukça sıkıntılı bir devre geçirdi.

Edirne bugün Üniversitesi, 5 adet Avrupa'ya açılan hudut kapıları, güneyde temiz Saroz Körfezi sahilleri, genç ve kültürlü nüfusu ile büyük gelecek vaad eden, hızlı ve olumlu gelişen modern, şirin bir "Köprü ve Anıt Kent" kimliğini gururla taşımaktadır.

ادرنه معمار سنانه جاده سی و سلیمیه جامعہ

Edirne - devant l'hôtel djanik une automobile (Edirne - in front of the hotel djanik an automobile)

Souvenir d'Andrinople Le Pont Toundja

ادرنه پل توندجا

Souvenir d'Andrinople

Mosquée Outeh Chériféli
A la Tour à Incendie

IV- KÜLTÜR VE TURİZM

FAALİYETLERİ OLGUSU İÇİNDE

A. İL VE ÇEVRESİ'NİN YERİ

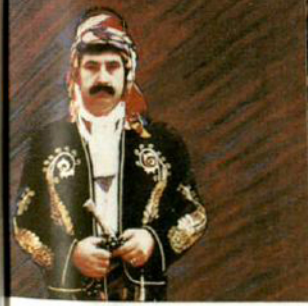
Edirne, yurdumuzun Trakya Tarım Adası'nın hemen hemen en eski yerleşme merkezlerinden biridir denebilir. Lalapaşa ilçesi ve yakınında bulunan köylerdeki tarihi dolmenler bunu açıkça göstermekte ve kanıtlamaktadır.

Tarihi kronoloji içerisinde Orta Asya'dan Trak Türkleri, Akalar (M.Ö. 1400-1200), Persler (M.Ö. 513), Odris'lar (M.Ö.V. yy.), Makedon'lar, Galatlar (Velt'ler), Romalılar (M.Ö. 168), Hun'lar (Got'lar), Bizanslılar, Bulgarlar, TÜRKLER (1361- -) Edirne ve yöresinde yerleşip medeniyetlerinin izlerini bırakmışlardır. Bugün halen şehir merkezinde tarihi kalenin bir parçası olan Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi'nde sözünü ettiği "Makedonya Kulesi" ve hatta tarih öncesi çağdan kalan Lalapaşa ilçesi ve Büyünlü Köyü'ndeki "Dolmen Mezarlar" yerli ve yabancı turist grupları tarafından ilgiyle ziyaret edilmektedir.

Edirne, 1361'de Türklerin eline geçtikten sonra bir asra yakın Osmanlı İmparatorluğu'nun başkenti ve Balkanlar'a yapılacak seferlerin strateji hazırlık merkezi olmuştur. Bu nedenle Edirne bugün Türk İslâm mimarisinin en başta dahi Mimar Sinan'ın Selimiye Camii gibi, Eski Cami, Üç Şerefeli v.b. şaheser camilere ve II. Beyazid Külliyesi, Kervansaraylara, Hanlara, Hamamlara, Medreselere, Tarihi Taş Köprülere, Kapalı Çarşılar çok sayıda tarihi ve Kültür varlıklarına sahiptir.

Edirne Avrupa'ya karadan 5 adet kara yolu ile açılmaktadır. Bir altıncı kara yolu Lalapaşa ilçesi Hamzabeyli Gümrük Kapısı çok yakında faaliyete geçme aşamasına girecektir. Edirne, inşaatı devam eden "Hava Limanı"nı da devreye soktuğu takdirde belki de Dünya'da en çok hudut bağlantılarına sahip il olma özelliğini Guinness Rekorlar listesine tescil ettirecektir.

Edirne Üniversitesi, Meriç boyundaki çay bahçeleri, Restaurantları, Piknik alanları, güneyde şirin, temiz Saroz Körfezi (Kuzey Ege) sahilleri, yaylaları ve Dünya Olimpiyatlarından sonra en eski kültürel ve sportif etkinlik olan "Kırkpınar Yağlı Güreş ve Şenlikleri" ile son yıllarda hızlı, sağlıklı gelişen çok güzel ve modern bir ilimizdir.

Sayın Cumhurbaşkanımız Süleyman Demirel
Kırkpınar Ağası kıyafeti ile
Sol alt 1991-92-93 Kırkpınar Ağası, Geleneksel Spor Dalları Federasyonu Başkanı Alper Yazoğlu. Sağ üst,
1995-96-97 yılları Kırkpınar Ağası Hüseyin Şahin. 1990-91-92-93-95-96-97 yılları Kırkpınar Başpehlivanı
Karamürşelli Ahmet Taşçı ve Edirne Belediye Başkanı Hamdi Sedefçi.
Alt sağ Edirne'li 1981 Kırkpınar Ağası, Mehmet Iriş. Edirne'li 1982-83 Kırkpınar Ağası Ali Ayağ. 1990
Kırkpınar Ağası Murat Köse ve 1975-76 Kırkpınar Ağası Zülküf Karabulut'la.

Kırkpınar'da Davulcular

B- KIRKPINAR YAĞLI GÜREŞLERİ

TÜRK'ÜN PRENSİP-DİSİPLİN-AZİM-DOSTLUK-ESTETİK-AHLAK VE SPOR KAVRAMLARI'NA BAKIŞI'NIN SONSUZ'A UZANAN EFSANE'Sİ

Otantik Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nin bir çok anektodlar'da Edirne'nin Türk'ler tarafından alınması (1361) ile başladığı belirtilmektedir. Spor faaliyeti olarak güreş dünyanın her tarafında yapılmaktadır. Kazılarda bulunan güreş yapan figürleri ve heykelleri güreş sporunun binlerce yıldan beri yapıldığının iyi bir bilimsel belge ve kanıtıdır.

Güreş tarihi incelendiğinde Türk'ler ile birlikte Orta Asya'dan Anadolu sosyo-kültürel yaşamına katıldığı ve günümüze kadar gelişerek yaşamını sürdürdüğü, giderek de dünyanın her tarafına sağlıklı bir şekilde yayıldığı belirgin bir şekilde görülmektedir. Kırkpınar yağlı güreşlerinin zevkli, kaliteli olmasında bağımsızlık simgesi davul ve yanında zurna'nın müzikal ses olarak güreşçilere verdiği coşku, seyircilere verdiği duygu bambaşkadır.

Güreş, spor ve yağlı güreş Güreşçiler Tekkesi'nde, panayirlarda, sünnet günlerinde, saray eğlencelerinde en rağbet gören geleneksel bir kültürel faaliyetimiz olarak yapılagelmiştir.

Kırkpınar'ın doğuş tarihçesi bazı kayıtlara göre Orhan Gazi'nin 1346 tarihindeki Rumeli Seferi'ne kadar uzanır. Orhan Gazi'nin kardeşi Süleyman Paşa 40 askeri ile bu seferde Bizanslıların Domuzhisarı Kalesi'ni bir baskınla ele geçirir. Bu 40 kişilik öncü birliği geri dönerken şimdi Yunanistan'da kalan Samona'da yaptıkları mola esnasında kendi aralarında güreş tutuşurlar. Güreş saatlerce sürer. Rivayete göre adları Ali ve Veli olan iki kardeş bu güreşte yenişemezler. İki kardeş daha sonra bir hıdrellez karşılaşma eğlencesinde Edirne yakınındaki Ahı-köy Çayırığı'nda yeniden güreşe tutuşurlar. Gün boyunca güreşir gene yenişemezler. Gece boyunca bu kez fener ışığında güreşi olanca güç ve azimleriyle sürdürürler. Gene yenişemez ve soluksuz güreştikleri meydanda can verirler. Diğer pehlivan arkadaşları iki güreşçi kardeşi aynı yerde bulunan bir incir ağacının altına gömerek oradan ayrılırlar. Seneler sonra aynı yere tekrar vardıklarında arkadaşları iki pehlivanın mezarlarının olduğu yerde temiz ve gür bir (Kırk) pınarın kaynak halinde şırl şırl aktığını görürler. O günden sora da orada yatan iki güreşçi yiğitin anısına izafeten o yöreye KIRKPINAR adı verilir.

Günümüzde Kırkpınar Yağlı Güreş ve Eğlenceleri Haziran ayının ikinci yarısı ile Temmuz ayının birinci yarısı arasındaki uygun bir haftaya programlanmaktadır. Haftanın ilk 4 günü açılış töreni, yerli ve yabancı Halk Oyunları gösterileri, Karagöz Gösterisi, çeşitli sergiler, sünnet törenleri, güzellik-yemek-okçuluk-skeet yarışmaları gibi sosyo-kültürel etkinliklerle son üç günü ise yağlı güreş yarışmaları ve gösterileriyle çok renkli ve eğlenceli olarak kutlanmaktadır.

V- ULAŞIM VE ULAŞTIRMA

Edirne coğrafi konumu itibariyle kıtalararası ve uluslararası yoğun bir trafige sahip olan ulaştırma, ulaşım endüstrisinin merkezi durumundadır.

Avrupa'yı Asya'ya bağlayan TEM otoyolu Edirne'den geçer. Kapıkule üzerinden Bulgaristan ve Avrupa'ya sadece karayolu bağlantısı değil; demiryolu bağlantısı da yapılmaktadır. Pazarkule, İpsala karayolu ve Uzunköprü demiryolu ile de Yunanistan üzerinden Avrupa'ya ulaşım sağlanmaktadır. Edirne Gelibolu, Çanakkale üzerinden Ege Bölgesi ile İstanbul üzerinden de tüm Anadolu ile düzenli bir ulaşım sahiptir.

Edirne'nin komşu ülkeler ve yakın yerleşim merkezleri ile olan uzaklığı:

Edirne - Bulgaristan (sınır)	18 km.
Edirne - Çanakkale	230 km.
Edirne - Tekirdağ	160 km.
Edirne - İpsala	110 km.
Edirne - Keşan	112 km.
Edirne - Meriç	93 km.
Edirne - Yunanistan (sınır)	13 km.
Edirne - İstanbul	235 km.
Edirne - Enez	160 km.
Edirne - Havsa	27 km.
Edirne - Lalapaşa	27 km.
Edirne - Uzunköprü	68 km.
Edirne - Ankara	681 km.
Edirne - Kırklareli	62 km.
Edirne - Sofya	331 km.
Edirne - Atina	1066 km.

A- KARAYOLU ULAŞIMI

Edirne Merkez Otogarı

Otobüsün Terminali Ayşekadın - EDİRNE

TEL: (0284) 225 19 79

Edirne'den Yurtiçine Düzenlenen Otobüs Seferleri:

GIİTİĞİ YER : Ankara, İzmir, Aydın, Denizli, Isparta, Antalya, Kayseri

FİRMA ADI : ECE TURİZM

TEL : (0284) 225 32 11 - 213 13 20

GİTTİĞİ YER : Ankara-İstanbul
FİRMA ADI : EDİRNE BİRLİK
TEL : (0284) 225 12 40 - 225 29 22

GİTTİĞİ YER : Kırklareli
FİRMA ADI : TÜRKOĞLU
TEL : (0284) 213 47 69

GİTTİĞİ YER : Ankara-Konya
FİRMA ADI : BATI TUR LTD. ŞTİ.
TEL : (0284) 225 29 24 - 225 27 53
- 225 59 46

GİTTİĞİ YER : Tekirdağ
FİRMA ADI : CEYLAN TURİZM
TEL : (0284) 213 47 69

GİTTİĞİ YER : İzmir-Eskişehir
FİRMA ADI : HAKIKİ KOÇ
TEL : (0284) 213 32 47

GİTTİĞİ YER : Çanakkale
FİRMA ADI : TRUVA TURİZM (AKSEL)
TEL : (0284) 212 20 01

GİTTİĞİ YER : İzmir-Denizli-Aydın-Bursa
FİRMA ADI : ERGENE-AKBULUT
TEL : (0284) 225 17 20

GİTTİĞİ YER : Samsun-Adana
FİRMA ADI : DAĞISTANLI-ÖZTUR
TEL : (0284) 212 51 77

GİTTİĞİ YER : İstanbul
FİRMA ADI : RADAR TURİZM
TEL : (0284) 213 13 20

GİTTİĞİ YER : Keşan-İpsala-Enez-Bursa
FİRMA ADI : KEŞAN BİRLİK-GÜREL
TEL : (0284) 225 38 70 - 212 87 61

B- DEMİRYOLU ULAŞIMI

Yurtiçine Yapılan Tren Seferleri

Edirne-İstanbul hattı

TEL: (0284) 235 26 71-72-73-74-75

Yurtdışına Yapılan Tren Seferleri

İstanbul-Münih Hattı

İstanbul-Bükreş Hattı

TEL: (0284) 238 20 36 - 238 23 10-12-15

İstanbul-Selanik Hattı

OTOKUŞET TEL: 235 26 74 - 235 24 89

C- DENİZYOLU ULAŞIMI

Edirne'deki ulaşım ağı Doğu-Batı doğrultusunda uzanan karayolu ve demiryolunun dışında, Meriç Nehri üzerinde su yolu taşımacılığı yapan Kuzey-Güney doğrultusundaki bir taşımacılık ağı ile Ege Denizi üzerinden Akdeniz Bölgesi ticaret ve endüstrisine yakından bağlıydı. İskeleler Meriç ve Tunca köprülerinin baş kısımlarında yer alıyordu. Taşımacılık mavna, kayık ve sallarla yapılıyordu. Edirne'nin ürünleri su yolu ile Enez, Dedeağaç, Filibe, Ege Adaları ve Akdeniz'e dağıtılıyor. İzmir Bölgesi ürünleri de Trakya ve Edirne'ye taşınyordu. İzmir yöresinde dokunan kumaşların boyanma işlemi Edirne'de yapılıyordu.

Osmanlı dönemi resmi kayıtlarında Edirne'deki nehir ve su yolu taşımacılığı yapan araçlardan oldukça yüklü bir vergi alındığını bildiren belgeler bulunmaktadır.

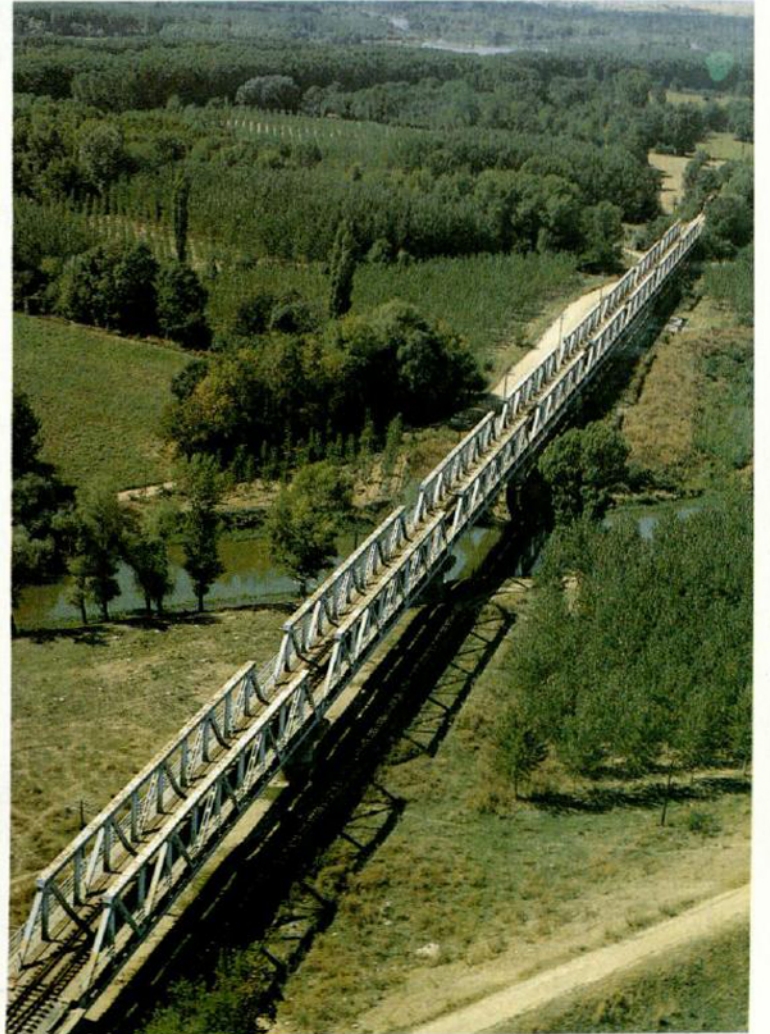
Bugün ise ne yazık ki nehir yataklarının başka ülkede kalması ve nehirlerin su debilerinin değişken ve yetersiz olması, ilgisizlik gibi nedenlerden su yolu taşımacılığı ve ulaşımı pek yapılmamaktadır.

D- HAVAYOLU ULAŞIMI

Edirne'nin kuzeyinde Demirhanlı Köyü'nde "Edirne Hava Alanı" inşaatı sürdürölmektedir. İlk proje sonradan yetersiz göröldüğünden ikinci bir proje ile hava alanının kapasitesi genişletilmiş ve büyütölməsi planlanmıştır.

Bugün Trakya Üniversitesi olan
eski Karaağaç Tren İstasyonu

Tunca Tren Köprüsü

VI- ÇEVRE ÇEKİCİLİKLERİ VE TUR İMKANLARI

Kuruluş ve yerleşme tarihi çok eskilere kadar uzanan Edirne tarih boyunca birçok medeniyetlerin beşığı olmuştur. Bu nedenle doğal güzelliklerin yanında çok zengin ve çeşitli tarihi, kültürel ve arkeolojik değerlerin bulunduğu bir "Açık Hava Sanat Galerisi" özelliğine sahiptir.

Edirne, tarihin çeşitli dönemlerinde stratejik konumunun önemi, Osmanlı İmparatorluğu'na bir asra yakın Başkentlik yapmış olması, kıtaları birbirine bağlayan yollar üzerinde bulunması gibi nedenlerle her dönem de yapılan sayısız dünyaca ün yapmış güzide eserlerle doludur. Ne yazık ki bunlardan bazıları zamanımıza kadar gelmemiştir. Bazıları da herkesin hayranlığını kazanacak bir ihtişamla ayaktadır. Bunlar niteliklerine ve fonksiyonlarına göre şöyle sıralanabilir. Camiler, medreseler, türbeler, hanlar, hamamlar, kervansaraylar, köprüler, eşmeler.

Bu eserlerin hemen hemen hepsi başlıbaşına apayrı birer şaheserdirler. Bunları teker teker inceleyecek olursak taşların adeta hamur gibi yoğrulduğunu, inanç ve imanla beslenen ruh güzelliğinin hünerli parmaklarla kanaviçe gibi işlenerek zarif abideler yaratıldığını görürüz.

A- TARİHİ VE KÜLTÜREL ÇEVRE DEĞERLERİ

ÇEVRE ÇEKİCİLİKLERİ AÇISINDAN "SEMT SEMT EDİRNE"

KALE İÇİ

Yaklaşık 360.000 metrekare genişliğinde, sokakların birbirini dik ve düzenli kestiği eski surların kuşattığı dörtgen bir yerleşim alanıdır. Bizans döneminde 10 mahallede 15 bin nüfus yaşıyordu. Burada Bizans kiliseleri ve Tekfur Sarayı bulunuyordu. Edirne'nin fethi sırasında Tekfur Kale İçindeki Manyas Kapısı yanında bulunan Tekfur Sarayı'ndan gizlice kayıkla Enez'e kaçmıştır.

Evliya Çelebi'nin anılarına göre, 1653'te Kale İçinde 2 İslam, 4 Yahudi, 10 Rum toplam 16 mahalle ve 360 sokak bulunuyordu. Özellikle 1700'den sonra sık sık yangın ve deprem, çeşitli doğal afet ve harplerin yaptığı tahribat sonucu Kale İçindeki bir çok cami, kilise, havra, Ağa Kapısı tümüyle yanıp harap olmuştur. Kale İçinin yeni planı daha sonra Fransızlar tarafından 2 katlı ahşap konutlar şeklinde yapılmıştır.

KALE DIŞI

Türk-Osmanlı İmparatorluğu döneminde yerleşmeye açılıp gelişen bir semttir. Kıyık Semt'inde yokuş şeklinde meyil arzeder. Selimiye Camii de bu semtte bulunmaktadır. Kıyık'ta yokuşu biraz çıktıktan sonra Edirne'nin çok güzel bir manzarasına sahip olunur. Selimiye'nin çevresinde Arasta ve tarihi hamam gibi sanat eserleri bulunmaktadır. Kale Dışı'nın etrafını Tunca ve Meriç vadileri, daha gerilerde Rodop Dağları silüeti kaplar.

TABAKHANE (DEBEĞHANE)

Tunca kenarında, Eski Kale'nin güneyinde Kale dışında kurulan ilk semt'tir. Ulema sınıfı burada oturuyordu. Darulhadis Medresesi de burada kurulmuştur.

KİRİŞHANE

Edirne'nin güney-doğusunda Kasımpaşa Burnu'na kadar uzanan kesimdir. Kale dışında kurulan ilk semtlerden olan Kirişhane II. Murad'ın Veziri Saruca Paşa'nın yakın ilgisine mazhar olmuştur. Semtte onun zamanında cami ve medreseler yapılmıştır. Daha sonra XVI. yy.'ın ileri gelenleri anılarına mahaller kurulmuştur. Semte Tunca Nehri ayrı bir güzellik bahşetmektedir.

AYŞE KADIN

Bu semt şehrin doğu tarafındadır. Kurucuları arasında adına cami ve mahallesi de olan Kadı Bedrettin, Ayşe Kadın, Şahapdar Hamza Bey, Kınalızade Ali Çelebi gibi zatlar semtteki Lala Şahin Paşa Mezarlığı'nda yatmaktadırlar.

KIYIK (KIYAK) (BUÇUK TEPE)

Bazı rivayetlere göre Edirne'ye ilk girenlerden biri de Kiyak Baba namı ile anılan cengaverdir. Semtte adını bu zattan almıştır. Daha sonra onun adına şükran ifadesi olarak aynı semtte bir türbe ve zaviye de kurulmuştur. Edirne'nin fethi sırasında Baruthane ve Yeniçeri ortalarının (tabur) da yapıldığı semt şehrin kuzeydoğu kesiminde yer almaktadır. Kiyık, Kiyak ya da bir diğer adı ile Buçuk Tepe Semt'i gelişmesini daha çok XVII. yy. başlarından itibaren yapmış, çok güzel bahçeler, bağlara ve saraylara sahip olmuştur.

MURADIYE - MENZİL AHIRI - TEKKE KAPI

Geçmişte saray ahırlarının, menzil teşkilatının kurulduğu semt şehrin kuzeybatısında bulunmaktadır. Saraçhane Köprüsü çevresi, Saraçhane Ocağı'nın semtte ilk yerleşmeler olduğuna bir çok kayıtlarda rastlanmaktadır. Çelebi Sultan Mehmed'in annesi Devlet Şah Hatun XV. yy. başlarında burada Tunca Irmağı kıyısında bir mahalle kurmuştur. 1877-78 Rus işgali sırasında semtte bulunan bir çok tarihi eserle birlikte cami de harap olmuştur. Sadrazamlara ayrılan Paşa Kapısı Sarayı, Mimar Sinan'a yaptırılan camiler, Horozlu (Şeceriye) Medresesi Muradiye'de bulunuyorlardı.

KARAAĞAÇ

Karaağaç semti Edirne'nin batısında Yunanistan'a sınır konumunda yer almaktadır. Sağlı sollu güzel bir koruluk alan içinden geçen hiyaban yolu ile Tunca ve Meriç Köprüleri üzerinden 5 km.'lik bir yolu kat ederek Karaağaç'a ulaşılır.

Karaağaç yakın tarihimizin siyasal olaylarından çok büyük zararlar görmüştür. Almanya 1915'te savaşa sokmak için şiddetli baskı yaptığında Meriç batısındaki tüm Türk toprakları ve Karaağaç ve Edirne'den ayrılmıştır. Daha sonra 1923'te yapılan Lozan Antlaşması ile Karaağaç Türkiye'ye geri verildi.

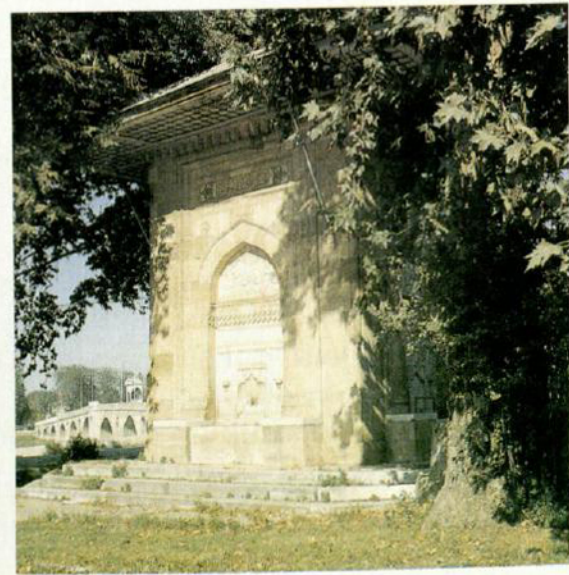
Karaağaç özellikle Osmanlı İmparatorluğu'nun verimli toprakları, ahşap eski evleri, "Sinekli Suyu" temiz havası, sebze bahçeleri ile ünlü sakin, şirin bir semti ve aynı zamanda Trakya'nın, Edirne'nin "Sebze Ambarı"dır.

Eski Camii ve Selimiye Camii

*Meriç Köprüsü ve
Hacı Adil Bey çeşmesi*

a) CAMİLER

Edirne’de IV. Murat zamanında XVII. yy.’ın ilk yarılarında Türklerin kurdukları 14’ü Selâtin Camii olmak üzere toplam 300 adet cami ve mescit bulunmaktadır idi. Ayrıca camilerin dışında bugün İstanbul’da bulunan Topkapı Sarayları’nın bir benzerine yakın büyüklükte ve güzellikte Sarayıçi diye adlandırılan semt’te saray vardı. Bütün bu eserlerin ne yazık ki bir çoğu doğal afetler, harpler ve ihmalkarlıktan ileri gelen bakımsızlık gibi nedenlerle günümüze kadar yaşamlarını sürdürememişlerdir.

ESKİ CAMİ

Emir Süleyman Çelebi 1403’te yapımını başlatmış, Musa Çelebi sürdürmüş, Çelebi Mehmet 1414’te tamamlatmıştır. Kaplama alanı 2116 metrekaredir. Dört köşe kare plana sahiptir. Eski tarz “Uul Cami”lerin karakteristik bir tipidir. Dört kalın sütun (paye), dört de duvar üzerine oturtulmuş 9 kubbesi vardır. Batı, doğu ve kible yönüne (Dergâha) açılan üç kapısı vardır. Mermer mimber işçiliği çok kaliteli ve nefis bir sanat eseridir. Yan uzunluğu dıştan 49.5 m., kubbelerin çapı 13 m., merkezi kubbe diğerlerinden daha yüksektir. Mimarı Hacı Alaaddin, ustası ise Ömer İbni İbrahim’dir. Cami şehrin merkezinde bulunmaktadır. Ön tarafında çeşmeler bulunmaktadır. Eskiden kışın sıcak su sağlayan bir sistemin olduğu bazı kayıtlarda yer almaktadır.

Eski Cami’nin belli başlı vurgulanması gereken özellikleri: Mihrab’ın sağ tarafındaki pencere kenarındaki duvarda kutsal olduğu rivayet edilen bir taş vardır. Eskiden padişahlar Eski Cami’de “Kılıç Kuşanma” törenlerini yapmışlardır. Eski Cami’nin iç mekanındaki payelerde ve duvarlardaki sülüs ve talik celisi türünden yazılar süsleme sanatının mefi ender örneklerindendir. En önemlisi de Mimber’in sağ tarafında Yemen ve Irak ileri gelenlerinden armağan edilen Harem-i Şerif’ten getirilen taşlardan yapılan “Cennet Deresi”dir.

MURADIYE CAMİSİ

II. Murad tarafından Muradiye Mahallesi’nde 1436’da Sarayıçi’ne hakim bir tepe üzerine yaptırılmıştır. Mimarı bilinmiyor. Kanatlı ya da zaviyeli tabir edilen T plan üzerine inşa edilmiştir. Bu tipin ilk örneği 1330’da İznik’te yapılmış; Muradiye’de girişle Mihrap arasındaki 1 m.’ye yakın olan düzey farkı uygulanmıştır.

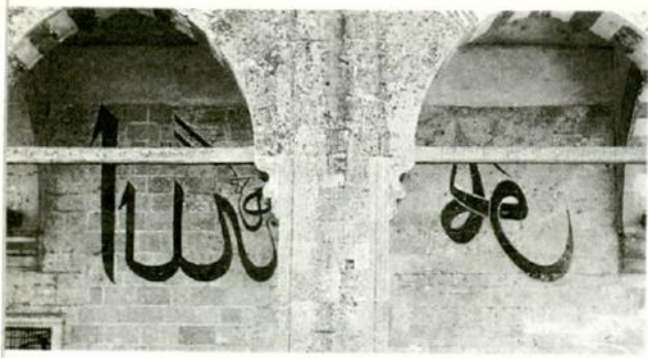
İki büyük kubbe, yanlarda birer küçük kubbesi, son cemaat yeri beş gözlü ve kubbelerle örtülü olan yapı kesme taştan yapılmıştır. Çini Mihrabı Stalaktitli yaşmak ve kenar suyu, yazıları Türk Osmanlı İslam Sanatı’nın Bursa Yeşil Cami’den sonra en görkemli, eşsiz güzellikteki örneklerinden birisidir. Cami’nin yanında XIII. yy.’dan kalma imaret ve hamam bulunmaktadır.

Muradiye Camii’nin bazı kayıtlarda ilk yapılışında önceleri “Mevlevihane” olarak düşünüldüğü ve planlandığı şeklinde bir görüş de vardır.

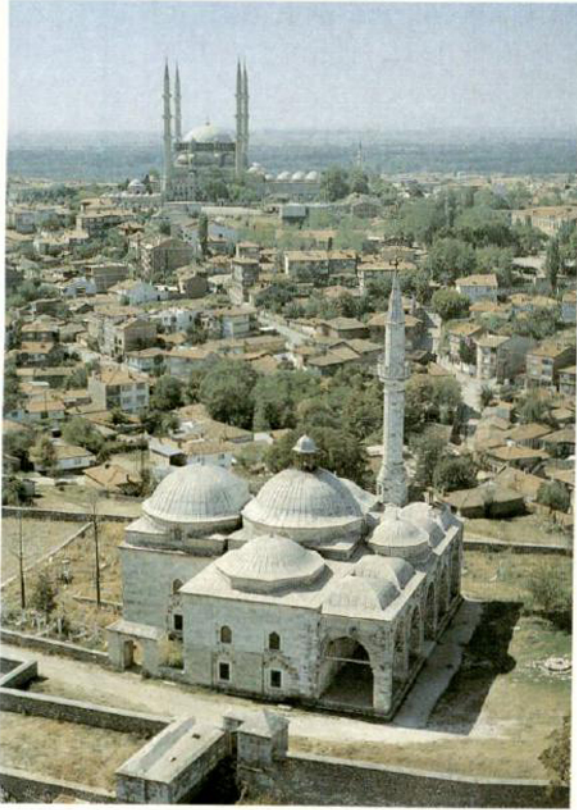
ÜÇ ŞEREFELİ CAMİİ

1438-1447 arasında II. Murad döneminde mimar Konyalı Hacı Alaaddin tarafından yapılmıştır. Şehir merkezindedir. Dini mimari de Osmanlı sanatında enine dikdörtgen planlı ilk cami karakteristiğine sahiptir. Ayrıca çok kubbeli "Ulu Cami" klasiğinden tek kubbeli parçasız mekanlı ileri Türk-İslam camilerine geçiş tipinin ilk örneğidir. Ortadaki büyük kubbe 24 metre çapındadır. Kubbe altıgen bir kasnakla 4 duvar ve iki kalın paye üzerine oturtulmuştur. Revaklı avlu bölümü Osmanlı cami mimarisinde ilk kez Üç Şerefeli Camii'nde uygulanmıştır. Dört adet minaresi vardır. En büyüğü 67.62 metre uzunluğundaki minarenin üç şerefesine bağımsız üç ayrı yola çıkılır ve cami de adını bu minarenden almıştır.

Cami'nin yapımı için 7000 kese altın sarfedilmiştir. İnşaat sırasında Evliya Çelebi'nin eserlerindeki kayıtlara göre Timurtaş Paşa ve oğlu Levent Bey yapı yönetimini üstlenerek azami özeni göstermişlerdir. İç süslemelerin İranlı uzman bir sanatçı tarafından İran'dan getirilen 70 deve yükü boya kullanılmıştır. İç mekan 2000 metrekaredir. Cami yapıldığından günümüze kadarki süreçte değişik toplumların değişik kültürlerinde; "Yeni Cami", "Cami-i Kebir", "Burmalı Cami" ve "Üç Şerefeli Cami" diye değişik isimlerle adlandırılmıştır.

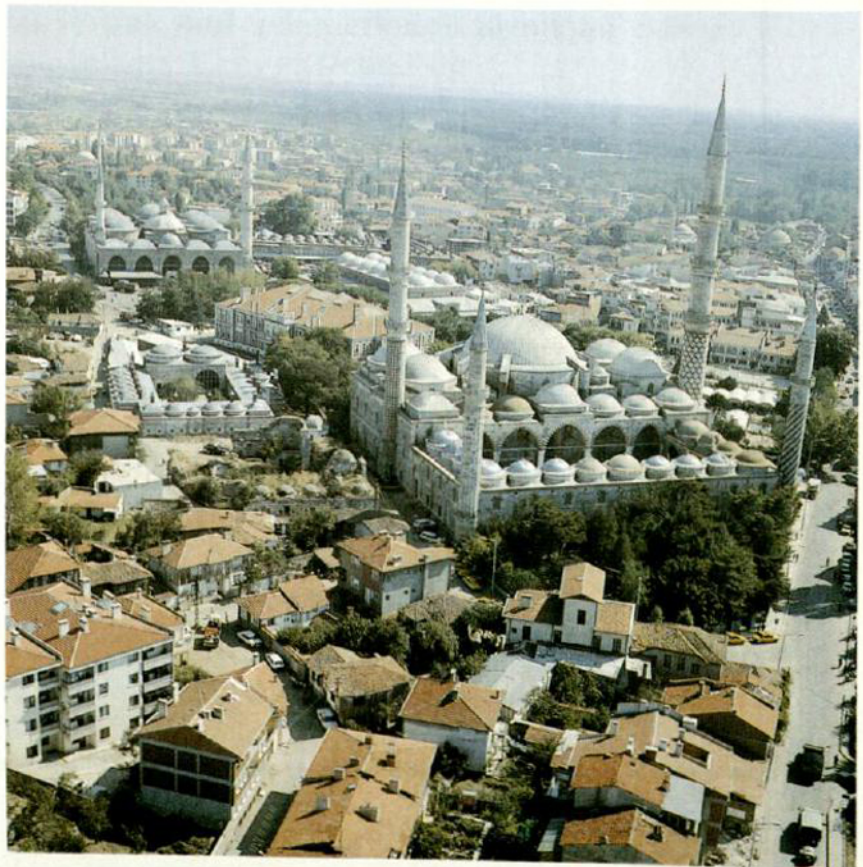
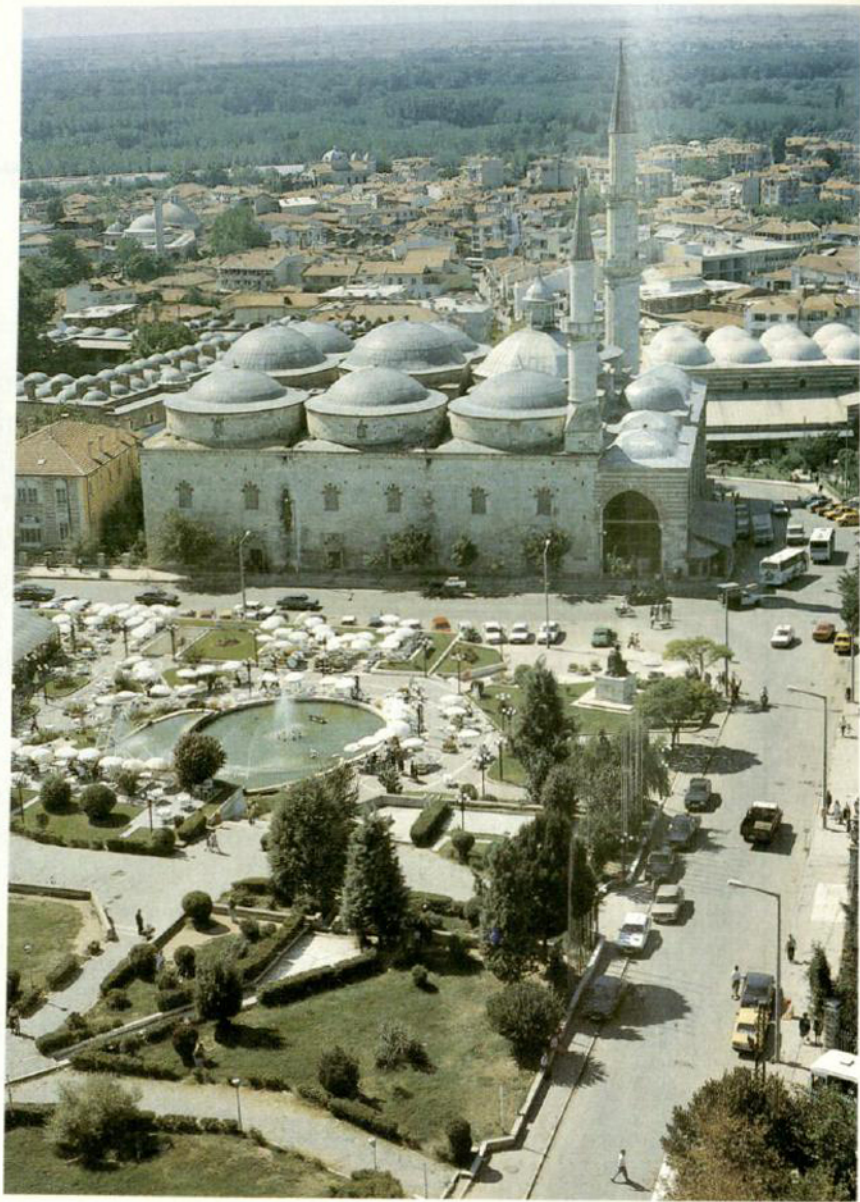
Eski Camii

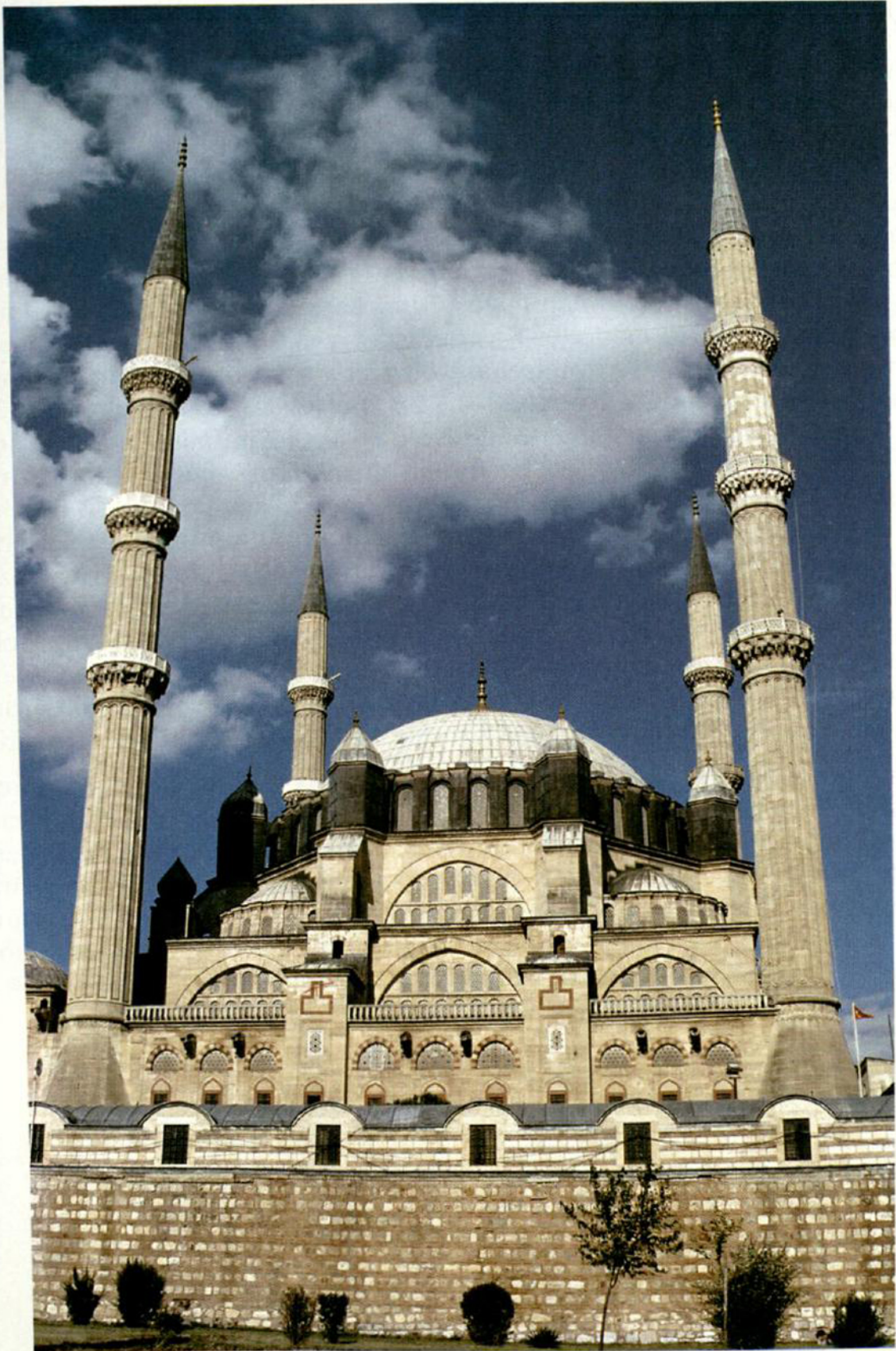

Muradiye Camii

Muradiye Camii Mihrap Detayı

Selimiye Camii

SELİMİYE CAMİİ

1569-1575 yılları arasında Kıbrıs'ın fethinin anısı olarak II. Sultan Selim'in talimatı ile kendini bütün dünyaya çok sayıda özgün eserleri ile kabul ettirmiş dahi mimarımız Sinan'a yaptırılmıştır.

Selimiye Camii Edirne'de Sarı Bayır diye adlandırılan mevkiide Kavak Meydanı'nın Eski Saray'daki Baltacılar Koğuşu'nun bulunduğu çevreye hakim bir tepede inşaa edilmiştir. Cami'ye ideal bir yer seçiminin yapılmış olduğu bugün Edirne'ye ne taraftan yaklaşılsa yaklaşılsın, çok uzaklardan kolaylıkla bu eserin dikkatleri çekmesi ve göze çarpması ile kolaylıkla anlaşılmaktadır. Bu yeri Koca Mimar Sinan titiz çalışmalar sonunda bizzat kendisi seçmiştir. Cami Dar-ül Kurra, Mekteb-i Sıbyan, Muvakkithane ve Medrese ile kombine bir külliye olarak 6 yıl içerisinde tamamlanmıştır. Cami kare plan üzerine oturtulmuştur. Kent merkezinde yer almaktadır. Kesmetaştan yapılmıştır. Tümü 2475 metrekare; ana iç mekan ise 1575 metrekare bir alana sahiptir. Kubbenin zeminden kilit taşına olan yükseklik mesafesi 43.28 metre, kubbenin çapı ise 31.28 metre uzunluktadır. Mimar Sinan Selimiye'de Türk İslam Mimari Sanatını, Aya-sofya'nın kubbesinin ölçüleri ile de hristiyan mimari sanatı ile yarıştırmış ve Türk İslâm Mimari Sanatı lehine büyük bir başarı, aşama elde etmiştir. Cami'nin o muazzam kubbesi 6 metre genişliğindeki bir kemerle ustalıkla bir şekilde kenara çekilerek yan duvarlara yaklaştırılmış paye (sütun)'lerin üzerine oturtulacak yük taban zemine aktarılmıştır. Kubbe kasnağındaki 32 pencere, yüzlerdeki 6 dizi halindeki pencereler yukarıdan en uygun aydınlatma tekniğini sağlamaktadır. İç mekanın önünde revaklarla çevrili avlunun ortasında mermerden işlenmiş abdest almak için muslukların bulunduğu şadırvan vardır. Mimar Sinan Selimiye Camii'ni "Ustalık Eserim" diye kıvançla nitelendirmiştir.

Caminin 4 köşesinde bir birine eşit çap ve boyda 4 çok zarif minare konulmuştur. Minareler 70.89 metre yüksekliktedirler ve üçer şerefelidirler. Caminin mihrabı ve duvarları en nadide İznik çinileri ile süslenmiştir. Bu çiniler "Sır Altı Tekniği" ile XVI. yy.'ın en güzel çini örnekleridirler. 1877-78 Osmanlı-Rus Savaşında Rus Generali Skobelev Selimiye Camii'nin Sultan Mahfelindeki çinileri söktürüp Moskova Müzesine kaçırmıştır. Sultan (Hünkar) mahfelindeki çinilerin ve bir saraydan getirilip buranın duvarına konan "Elmalı Pano"nun süsleme sanatında ayrı bir değeri ve yeri vardır.

Selimiye Camii'nin iç mekan ortasında "Müezzinler Mahfeli" ve onun altında da bir şadırvan bulunmaktadır. Halk arasında şadırvanın suyuna Zemzem denilmektedir. Bir inanca göre sudan üç avuç içenler Edirne'ye yedi kez geleceklerdir.

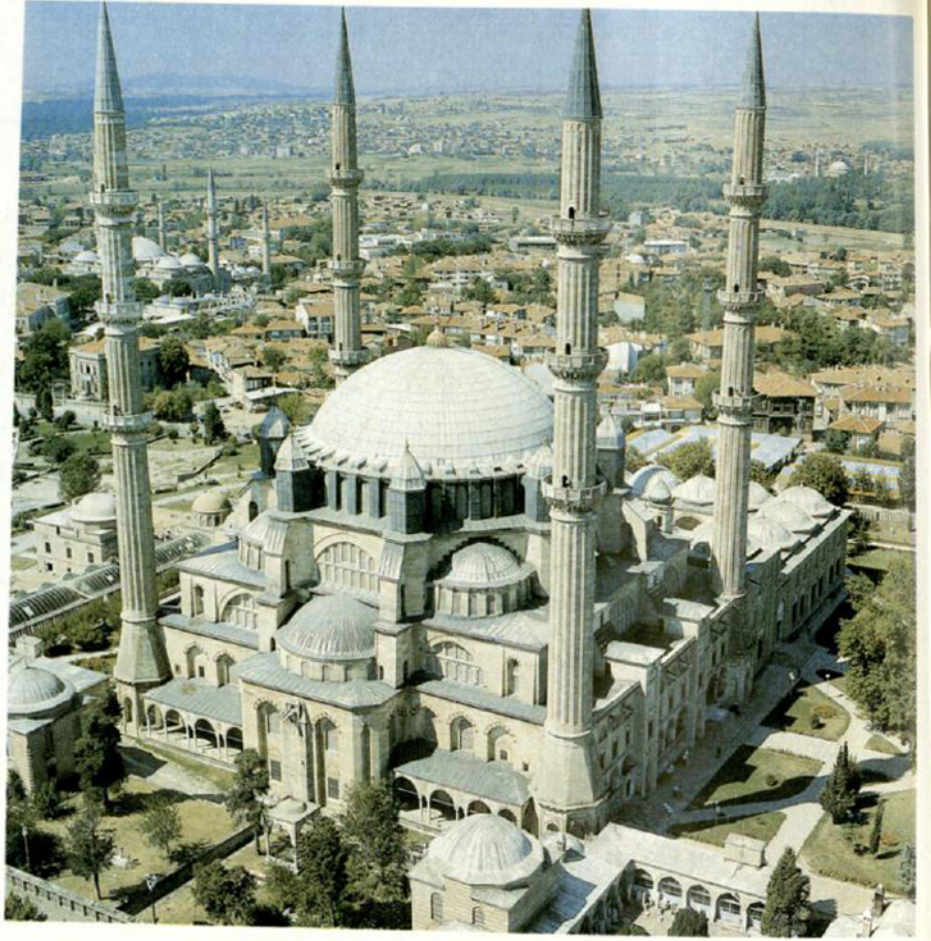
Selimiye Camii dış avlusunun bitişiğindeki "Arasta Kapalı Çarşısı" III. Murad zamanında camiye vakıf olarak Mimar Davut Ağa'ya yaptırılmıştır.

Bu camilerden başka II. Beyazid Külliyesi'nin bünyesinde bulunan II. Beyazid Camii, Gazi Mihal Bey Camii, Şah Melek Paşa Camii, Beylerbeyi Camii, Sitti Şah Sultan Camii, Mezitbey Camii, Kasımpaşa Camii, Süleymaniye Camii, Lari Camii, Kadı Bedrettin Camii, Sarıca Paşa Camii, Defterdar Mustafa Paşa Camii, Selçuk Hatun Camii, Kuşdoğan Camii, Şeyh Çelebi Camii, Hızır Ağa Camii gibi Osmanlı döneminden kalma özgün dini mimari eserleri ve mescitler bulunmaktadır.

MİMAR KOCA SİNAN

1490-1588

▼ Rüstem Paşa Kervansarayı.

▲ Selimiye Camii içinden. ►

▲ Selimiye Camii 16. yüzyıl çini süslemesi.

▲ Selimiye Camii

b) TÜRBELER

Edirne'de yaşadıkları dönemlerde toplumda önemli görevler üstlenerek görev ifa etmiş ve mesaj vermiş çok sayıda zatlara ait türbe ve yatır yerleri bulunmaktadır. Belli başlılarını şu şekilde sıralayabiliriz.

Şerbettar Bayezit, Halife Türbesi, Üçler Türbesi, Kırıkbaba Türbesi, Karaca Ahmet Türbesi, Güzelce Baba, Helvacı Baba, Sücca Baba, Eylence Baba, Balcı Baba, Yatağan Baba, Mumya Baba, Topçu Baba, Balaban Baba, Bahri Baba, Mumcu Baba, Saka Baba, Boyacı Baba, Zindani Baba, Cafer Baba, Kamber Baba, Yunus Baba, Kaplan Baba, Cafer Baba, Tütünsüz (Tütsüsüz) Baba, İsak Baba, Bayram Baba, Timur Baba, Çıkrıkçı Baba, Musa Baba, Toplu Baba, Telli Baba, Haydar Baba, Orman Baba, Turgut Baba, Nazar Baba, Kara Baba, Osman Baba, Hilali Baba, Yahşi Kalender, Seyyid Celaledin, Karga Baba, Hasan Sezai, Hıdır Baba, Huysuz Baba, Köstek Baba, Şifa Baba, Koyun Baba, Murat Baba, Ebulgazi Baba, Merdane Baba, Kız Evliya, İbrahim Rıtri Baba, Mümin Baba, Veli Dede, Müsellim Efendi, Saçlı İbrahim, Karabulut Baba, Ramazan Baba, Kutup Mustafa Kabuli, Kılıççı Baba yatırları sayılabilir.

c) MÜZELER

Atatürk'ün emriyle Edirne'de ilk müze 1925 yılında Selimiye Camii avlusunda kurulmuştur. Halen iki adet müze vardır.

1-) TÜRK İSLAM ESERLERİ MÜZESİ: Selimiye Camii avlusunda, 14 odalık eskiden Medrese olan bölümde galeri ve avluda eserler sergilenmektedir. 1996 yılı verilerine göre ziyaretçi sayısı 89.660 kişi Gelir toplamı 440.000.000 TL.'dir.

2-) ARKEOLOJİ VE ETNOĞRAFYA MÜZESİ: 1971 yılında Selimiye Camii'nin kuzeyinde inşa edilerek ziyarete açılmıştır. Arkeoloji ve etnoğrafya bölümlerinden oluşmaktadır. Çok eski dönemlere ait zengin verilere sahiptir. Ziyaretçi sayısı 36.081 kişidir. Sağladığı gelir toplamı 140.500.000 TL.'dir.

Müze Müdürlüğünün müzelik eser potansiyeli niteliklerine göre şu profili arz etmektedir.

Toplam Eser	: 22.124
Arkeolojik Eser	: 2.669
Etnoğrafik Eser	: 10.370
Sikke	: 9.062
El Yazmalık	: 22
Mühür	: 1

EDİRNE MÜZELERİNİ GEZEN YERLİ VE YABANCI SAYILARI (1996 yılı sonu)

YERLİ PARALI	: 27.558 kişi
YERLİ PARASIZ	: 97.302 kişi
YABANCI PARALI	: 628 kişi
YABANCI PARASIZ	: 253 kişi

Helenistik devir mezar taşı
Nekropol kazısı, Enez 1986
Edirne Müzesi

▼ Edirnekârî, Edirne Müzesi.

▼ Edirne Etnografya Müzesi.

d) EDİRNE İLİNDEKİ MERKEZ VE İLÇE KÜTÜPHANELERİ 1996 YILI SONU İTİBARIYLA OKUYUCU VE KİTAP SAYISI

KÜTÜPHANE ADI	KİTAP SAYISI	OKUYUCU SAYISI
Edirne İl Halk Kütüphanesi	52.667	42.285
Kırkpınar Halk Kütüphanesi	11.682	19.483
Keşan İlçe Halk Kütüphanesi	15.275	13.111
Uzunköprü İlçe Halk Kütüphanesi	19.564	25.054
Havsa İlçe Halk Kütüphaesi	7.643	14.121
Lalapaşa İlçe Halk Kütüphanesi	4.641	10.692
Enez İlçe Halk Kütüphanesi	1.456	2.979
Meriç Kadıondurma Çocuk Küt.	6.438	7.768
Meriç Adasarhanlı K.Halk Küt.	2.638	4.400
Uzunköprü Yeniköy Halk Kütüphanesi	1.189	571
Uzunköprü Kurtbey Halk Kütüphanesi	1.469	774
Keşan Yenimuhacır Ali Kılıç Halk Küt.	835	316

B- PLAHLAR VE YÜZME HAVUZLARI

Edirne ili Ege Denizi'nde Saroz Körfezi'nde kumsallarla kaplı bir kıyı şeridi-ne sahiptir. Kıyı kesiminde Keşan ve Enez ilçeleri bulunmaktadır. Keşan'a bağlı Erikli, Sazlıdere, Gökçetepe, Yayla ve Mecidiye sahillerinde çok güzel doğal kumsallar vardır. Burada özellikle Erikli köyü kıyısında yoğun bir İl. konut yapılaşması bulunmaktadır. Ayrıca turistik tesis ve plaj tesisleri de bulunmaktadır. Mecidiye sahilleri askeri tatbikat alanında kaldığından gelişmesi engellenmiş ise de yolun kuzeyinde İl. konutlar bulunmaktadır. Danişment köyü kıyısında orman kampı yer almaktadır.

Enez ilçesi de doğal kumsallara sahiptir. Enez sahilinde DSİ ve Köy Hizmetleri'nin kampları bulunmaktadır. Ayrıca yine aynı sahilde halka açık Uzunköprü Belediyesi'nce işletilen ve yaz sezonunda kiraya verilen odalar bulunmaktadır.

Özellikle Saros Körfezi kıyılarında deniz suyu sıcaklığı yüzmeye elverişli sıcaklıktadır. Bu sahiller yumuşak iklimi, doğal güzelliği ve İstanbul'a yakınlığı nedeni ile turizm açısından özellikle son yıllarda önemli gelişmeler göstermiştir.

Sahil boyunca Sazlıdere'yi Enez'e bağlayan bir yol bulunmaktadır. Yol yer yer bozuk olmasına rağmen yaz aylarında ulaşım sağlanabilmektedir, ancak kışın yağış olduğunda ulaşım güçleşmektedir.

İl Merkezinde 5 adet yüzme havuzu bulunmaktadır. Bunlar Gençlik ve Spor İl Başkanlığı, DSİ, Cevat Ağaoğulları, Fifi Kamping ve Ömür Kamping yüzme havuzlarıdır.

C- YAYLALAR-MİLLİ PARKLAR-GEZİ VE MESİRE YERLERİ

GEZİ VE MESİRE YERLERİ

SÖĞÜTLÜK MESİRE YERİ: (İzzet Arseven Parkı) İl Merkezinin güney kesiminde Edirne-Karaağaç yolu üzerinde, kente 2 km. uzaklıkta bir mesire yeri-
dir. Yüksek ağaçlarla kaplı Meriç Irmağı kenarındaki bu alanda kamping alanı,
gazino, çocuk bahçesi ile açık hava ve kış sporları yapma olanakları vardır.

SARAYIÇI MESİRE YERİ: Kentin kuzeyinde, Tunca ırmağının iki kolu ara-
sında yer alır. 57 dönüm alanı vardır. Yörenin hemen tümü sık ağaçlarla kaplı-
dır. Burada bulunan tavuk ormanı da Sarayıçi'nin kapsamına girmektedir. Sa-
rayiçi ile kentin ilişkisi, doğudaki Kanuni Süleyman ve batıdaki Fatih Köprüleri
ile sağlanmaktadır. Sarayıçi piknik yeri olarak değerlendirildiği gibi her yıl gele-
neksel Kırkpınar Yağlı Güreşlerinde de kullanılmaktadır. Mesire yerinin kent
merkezine uzaklığı 2 km.'dir.

BÜLBÜL ADASI MESİRE YERİ: Karaağaç yolunda Tunca ve Meriç Irmakları
arasında üzerinde bahçeler bulunan bir adadır. Adı, burada yaşayan bülbülle-
rin çokluğundan gelir. Bülbül adası sabahın erken saatlerinde bu kuşların
ötüşlerini dinlemek isteyenlerin uğrak yeridir. XVII. ve XVIII. yy.'larda ada üze-
rinde köşkler ve kasırlar vardır. Edirne'nin ünlü "Çerağ-ı Nur Geceleri" denilen
renkli eğlenceleri burada yapılırdı. Kent Merkezine 1.5 km. uzaklıktaki bu ada-
nın kıyılarında yayın ve sazan balığı tutulabilmektedir.

Il Beyazıt Küliyesi

▲ Bedesten, Eski Cami, Rüstem Paşa Kervansarayı.

▲ Kaleiçi'nden eski bir ev.

Göce Selimiye ve Edirne

▲ Erikli sahili

D- AV TURİZMİ-BALIKÇILIK

Edirne ili, kara ve su ürünleri avcılığı bakımından önemli illerimizdendir. Özellikle sert ve karlı kış aylarında Istranca Dağları'nın güney kesimlerine bol sayıda çulluk inmektedir. Bu yörede yaz aylarında üveyik, kış aylarında ise bıldırcın bulunmaktadır. Yüksek kısımlarda keklik ve çil bulunmakta ise de son yıllarda oldukça azdır.

Kara hayvanlarından en çok tavşan, tilki ve çakal bulunmaktadır. Ayrıca az sayıda domuz, kurt, yaban kedisi, kunduz ve karaca bulunmaktadır. Göl kıyılarında yaban ördeği, yaban kazı, kuğu ve balıkçıl görülmektedir. Meriç deltası, Türkiye'nin önemli kuş alanlarından. Gala Gölü ve çevresi Tabiatı Koruma Alanı ilan edilmiştir. Burada avlanmak yasaklanmıştır.

Yörede su ürünleri avcılığı da önemlidir. Saroz Körfezi balık yönünden oldukça zengindir. Levrek, kefal, istavrit, sardalya, yılan balığı ve mersin balığı; Tatlı sularda ise yayın, sazan, kefal, yılan balığı, turna ve çapınka bulunmaktadır.

Enez'de her yıl Temmuz ayının ilk haftasında Av ve Balık Festivali düzenlenmektedir.

E- KAMP OLANAKLARI

Edirne-Çanakkale yolu ile İpsala-İstanbul yolu üzerinde yaz sezonunda faaliyet bulunan çeşitli küçük çapta kamp tesisleri mevcuttur.

Ayrıca Kapıkule-Edirne-İstanbul yolunda Turizm İşletme Belgeli Fifi Mokamp ve Edirne-Kırklareli yolunda ise Ömür Kamping kamp olanağı sağlamaktadır.

F- GECE EĞLENCELERİ

Çeşitli Turizm İşletme Belgeli Otellere ait Roof ve Restorantlarda gece müziği bulunmaktadır.

Ayrıca Meriç Nehri kıyısında yer alan içkili çeşitli et lokantaları ve barlar gece eğlenceleri düzenlemektedirler.

Bunun dışında ilçeler ve ana karayolu güzergahında mevsimlik çalışan müzikoller bulunmaktadır. Saroz Körfezi sahillerinde ise yaz sezonunda sanatçılar tesislerde faaliyet sürdürmektedir.

G- YEMEKLER

Taze olarak yenilen meyveler, salatalar yanında kızartmalar, haşlamalar bulgular, ızgaralar, fırında ve tavada pişirilenler, kuzu çevirmeleri yörede değişik özellik göstermeyen yiyeceklerdir.

Kış başlangıcında hazırlanan yiyecekler; Kesme, tarhana, kuskus, yufka, bulgur, keşkek, nişasta, bal sucuğu, sucuk, pastırma, kavurma, pestil, reçel, kak, hardaliye, tükenmez, pekmez, pelverde, turşular.

Bunun yanında gaziler helvası, beyaz peynir, deva-i misk, badem ezmesi, ramazan helvası Edirne'yi bugün de çevrede sembolize eden yiyeceklerdendir.

Ayrıca köfte, ciğer sarma, tava bölgeye ait yiyeceklerdir.

H- FOLKLOR DEĞERLERİ

a) YÖRESEL GİYİM-KUŞAM

Yörede çağdaş giysiler egemendir. Kimi köylerde kadınlar şalvar, yelve gibi yerel giysiler giyer. Yine köylerde ve kentlerin dış mahallerinde ferace ve çarşafa günümüzde de rastlanır. Erkek giyiminde ceket, pantolon, kasket gibi çağdaş giysiler tümüyle benimsenmiştir.

Bol ağı şalvar, bol kollu gömlek, bindallı, aynalı yelek, geleneksel kadın giysileridir. Ayağa dikişli mercan terlik giyilir. Çoraplar genellikle ak, konçları desenlidir. Kimi zaman pembe, yeşil, kırmızıyla renklendirilir. Yaşamak ferace bir dönemin sokak giysileriydi. Daha sonra ipek çarşaf da giyilmiştir.

Potur, cepken, çuha, camedan erkek giysileridir. Poturların yörede pek çok türü vardır. Baş giysilerinden sarık, külah ve tekkelerin yerini, sonraları fes almıştır. Beşe şal, kuşak sarılır. Ayağa giyilen yemeni kırmızı, yeşil, kara, sarı renklerindedir. Uçları sivridir. Altı tahta, üstü deri "katır" da bir ayakkabı türüdür.

b) HALK OYUNLARI

Edirne'de geleneksel oyunlar yörenin tarihsel ve doğal konumu nedeniyle zengin ve renklidir. Edirne ve yöresi Halk Oyunları Trakya Bölgesi Halk Oyunları özelliğindedir. Tümü devinim, renk, ezgi, biçim yönünden Anadolu oyunlarından ayrılır, kendi aralarında benzerlik vardır. Benzerlikler köyden köye ayrıltılarla değişebilir.

Yöre Halk Oyunları'nın yaklaşık tümünde "kaldırma" denen devinimli bir son vardır. Bu bölümün figürleri çok canlıdır. Oyunlar el ele ya da el tutuşmadan oynanır. Bir çoğunda kollar yukarı açılır. El ve parmaklar düz bir biçim alır. Parmak çıkırdatma az, el çırpma çoktur. Bu tempoyu pekiştirir.

Genellikle oyunlarda iki davul, iki zurna vardır. Zurnanın biri, sürekli tek sesle eşlik eder, kızlar darbukayla çalıp söyleyerek oynar.

Ezgi ve usulde Ege ve Karadeniz bölgelerinin etkileri görülür. Bu etkiler yörenin öz müziğiyle karışarak tümüyle değişime uğramıştır. Edirne ve yöresinde en çok oynanan oyunlar şunlardır: Kasap oyunu, Zigoş, Debreli Hasan, Patuşka, Kazibe, Çamko, Mendil, Alaybeyi ve Karşılama'dır.

Ayrıca Edirne'de seyirlik oyunlar da oynanmaktadır. Bunlar, Deveci, Leblebici, Arap oyunları ve Haydınlık'dır.

I- BELİRLİ GÜNLER

Edirne ve ilçelerinde belirli günler şöyledir:

Edirne Merkez: Kurtuluş Günü 25 Kasım

Tarihi Kırkpınar Güreş ve Şenlikleri

Haziran sonu

Temmuz başı arasındaki 3 hafta
içerisindeki 1 hafta

Hidrellez ve Kakava

5-6 Mayıs

Mimar Sinan'ı Anma Günü

9 Nisan

Edirne'nin Kara Günü

26 Mart

UZUNKÖPRÜ : Kurtuluş Günü

18 KASIM

Dallık

6 Mayıs'ı takip eden ilk Pazar günü

KEŞAN : Kurtuluş Günü

19 KASIM

Dallık

6 Mayıs'ı takip eden ilk Pazar günü

ENEZ : Kurtuluş Günü

24 KASIM

Enez Balık Festivali

Haziran ayı ilk haftası

İPSALA : Kurtuluş Günü

20 KASIM

Hayvan ve Emtia Panayırı

25 Ağustos

MERİÇ : Kurtuluş Günü

19 KASIM

Dallık

Mayıs ayının ilk haftası Pazar günü

Mayalar

Haziran ayının ilk haftası Pazar günü

HAVSA : Kurtuluş Günü

23 KASIM

Sonbahar Panayırı

Eylül ayı

LALAPAŞA : Kurtuluş Günü

27 KASIM

SÜLOĞLU : Kurtuluş Günü

22 KASIM

VII- KONAKLAMA VE YEME-İÇME ÜNİTELERİ

A- KONAKLAMA ÜNİTELERİ

EDİRNE MERKEZ - TURİZM İŞLETME BELGELİ

	TEL NO:	FAKS NO:
SULTAN OTEL	225 13 72	225 57 63
PARK OTEL	213 52 76-77	225 46 35
BALTA OTEL	225 52 10-11	225 35 29
ŞABAN AÇIKGÖZ OTEL	213 03 13	213 45 16
EFE OTEL	213 61 66	213 61 66
RÜSTEMPAŞA KERVANSARAY	212 61 19	212 04 62
	225 21 95	
AKSARAYLI PANSİYON	212 60 35	225 39 01
FİFİ MOTEL	235 79 08	212 98 88
SUSEİ MOTEL	235 79 13-26	235 82 44
BAR-MAR LOKANTASI	213 05 50	
CEVA AĞAOĞULLARI SPOR TESİSLERİ	235 17 33	235 17 83
	235 26 84	

İLÇELER:

YENER OTEL KEŞAN	714 36 60-61-62	714 57 55
İŞÇİMEN OTEL ERİKLİ-KEŞAN	737 31 48	737 31 26
	737 30 22	
ERGENE OTEL UZUNKÖPRÜ	513 54 38-39	
DERELİ MOTEL HAVSA	366 50 37	366 54 30

MAHALLİ İDARELERCE BELGELİ TESİSLER

MERKEZ:

SARAY OTEL	212 14 57
AÇIKGÖZ OTEL	213 19 44
KENT OTEL	225 10 70
LONDRA KAMP	238 23 11
KONAK OTEL	225 13 48
ANIL OTEL	212 17 82

BERLİN OTEL	225 23 81
AYVAZOĞLU OTEL	225 13 46
ALP OTEL	213 76 94
IŞIK OTEL	212 33 72
UZER OTEL	225 16 15
MERKEZ OTEL	225 22 26
TAŞHAN OTEL	212 60 88

İLÇELER:

KEŞAN

ÇETİN OTEL	714 23 23
ÜREK OTEL	714 11 28
ERŞAH OTEL	714 26 85
AYHAN OTEL	714 54 67
ÇOMER OTEL	714 39 26
AĞADAYI OTEL	714 97 40

UZUNKÖPRÜ

DAĞLILAR OTELİ	513 20 02
YILDIZ OTEL	513 23 63
KURUÇAY OTEL	513 16 57

HAVSA

RAFET OTEL	336 17 29
ALADAĞ OTEL	336 18 19

ENEZ

EGE OTEL	811 60 86
MURAT OTEL	811 60 63

İPSALA

SEBAT OTEL	616 36 86
------------	-----------

SÜLOĞLU

EFES OTEL	311 30 29
-----------	-----------

YEME-İÇME ÜNİTELERİ

LOKANTALAR:

TEL NO:

LALEZAR LOKANTASI	212 24 89
VİLLA LOKANTASI	225 40 77
DORUK LOKANTASI	213 88 65
YUVA LOKANTASI	225 20 67
GAZİANTEP-URFA KEBAPÇISI	225 15 79
ALTINYAPRAK	212 35 13
TANRIVERDİ	225 62 26
PARK LOKANTASI	225 56 57
GAZİANTEP KEBAPÇISI	225 40 78
ÇATI LOKANTASI	225 13 07
BALKAN LOKANTASI	225 21 55
IHLAMUR ALTI KEBAPÇISI	225 55 89
SULTANAHMET KÖFTECİSİ	213 77 95
KASAPOĞLU LOKANTASI	225 27 64
VATAN LOKANTASI	212 37 56
POLAT LOKANTASI	212 36 61
SARAY LOKANTASI	212 13 92
ÜÇLER LOKANTASI	225 27 76
SİNİ KEBAP	225 62 46
ÇAKAYLAR LOKANTASI	213 90 83
ÖMÜR LOKANTASI	212 57 89
ŞEHİR LOKANTASI	225 23 61
HALİL İBRAHİM SOFRASI	225 55 59
GAZİBABA	225 19 23
EMİN ET LOKANTASI	213 08 36

AGORA

OCAKBAŞI

PASTANELER:

ZOGO PASTANESİ

ROMA PASTANESİ

DURAK PASTANESİ

FİNAL PASTANESİ

AKÇAM PASTANESİ

VIII- EDİRNE İLİ SAĞLIK KURUM VE KURULUŞLARI

MERKEZ:

EDİRNE DEVLET HASTANESİ
TIP FAKÜLTESİ HASTANESİ
GÖĞÜS HASTALIKLARI HASTANESİ
S.S.K. HASTANESİ
ÖZEL TRAKYA HASTANESİ
EDİRNE AÇS/AP MERKEZİ
VEREM SAVAŞ DISPANSERİ
BÖLGE HIFZISSIHHA ENSTİTÜSÜ
SITMA BİRİMİ
AYŞEKADIN SAĞLIK OCAĞI
GAZİMİHAL SAĞLIK OCAĞI
KARAAĞAÇ SAĞLIK OCAĞI
YILDIRIM SAĞLIK OCAĞI
BİNEVLER SAĞLIK OCAĞI
KARAKASIM SAĞLIK OCAĞI
MURADIYE SAĞLIK OCAĞI
YENİİLMARET SAĞLIK OCAĞI
KIRIŞHANE SAĞLIK OCAĞI
KAPIKULE SAĞLIK OCAĞI
BÜYÜKDÖLLÜK SAĞLIK OCAĞI
MUSABEYLİ SAĞLIK OCAĞI
27 adet sağlık evi bulunmaktadır.

İLÇELER:

SÜLOĞLU SAĞLIK OCAĞI
8 adet sağlık evi
LALAPAŞA SAĞLIK OCAĞI
17 adet sağlık evi
HAVSA 1 NOLU SAĞLIK OCAĞI
HAVSA 2 NOLU SAĞLIK OCAĞI
OSMANLI SAĞLIK OCAĞI
HASKÖY SAĞLIK OCAĞI
OĞULPAŞA SAĞLIK OCAĞI
ŞERBETTAR SAĞLIK OCAĞI
18 adet sağlık evi

UZUNKÖPRÜ DEVLET HASTANESİ
UZUNKÖPRÜ AÇS/AP MERKEZİ
UZUNKÖPRÜ VEREM SAVAŞ DISPANSERİ
UZUNKÖPRÜ 1 NOLU SAĞLIK OCAĞI
UZUNKÖPRÜ 2 NOLU SAĞLIK OCAĞI
UZUNKÖPRÜ 3 NOLU SAĞLIK OCAĞI
UZUNKÖPRÜ 4 NOLU SAĞLIK OCAĞI
KIRCASALIH SAĞLIK OCAĞI
ÇÖPKÖY SAĞLIK OCAĞI
KURTBAY SAĞLIK OCAĞI
HAMİDİYE SAĞLIK OCAĞI
HARMANLI SAĞLIK OCAĞI
YENİKÖY SAĞLIK OCAĞI
46 adet sağlık evi
MERİÇ SAĞLIK OCAĞI
KÜPLÜ SAĞLIK OCAĞI
SUBAŞI SAĞLIK OCAĞI
18 adet sağlık evi
KEŞAN DEVLET HASTANESİ
KEŞAN ÖZEL VATAN HASTANESİ
KEŞAN AÇS/AP MERKEZİ
KEŞAN VEREM SAVAŞ DISPANSERİ
KEŞAN 1 NOLU SAĞLIK OCAĞI KEŞAN 2 NOLU SAĞLIK OCAĞI
KEŞAN 3 NOLU SAĞLIK OCAĞI
KEŞAN 4 NOLU SAĞLIK OCAĞI
35 adet sağlık evi
İPSALA DEVLET HASTANESİ
İPSALA SAĞLIK OCAĞI
YENİKARPUZLU SAĞLIK OCAĞI
İBRİKTEPE SAĞLIK OCAĞI
HACIKÖY SAĞLIK OCAĞI
KOCALIDIR SAĞLIK OCAĞI
SULTANKÖY SAĞLIK OCAĞI
14 adet sağlık evi
ENEZ DEVLET HASTANESİ
ENEZ SAĞLIK OCAĞI
E.HASKÖY SAĞLIK OCAĞI
12 adet sağlık evi

IX- EĞİTİM KURULUŞLARI

Trakya Üniversitesi Edirne ilinde bulunmaktadır. Üniversiteye bağlı Edirne il sınırları içerisinde yer alan Fakülte, Yüksek Okul ve Enstitüler aşağıya çıkarılmıştır.

Tıp Fakültesi	EDİRNE
Fen-Edebiyat Fakültesi	EDİRNE
Mühendislik-Mimarlık Fakültesi	EDİRNE
Eğitim Fakültesi	EDİRNE
İktisadi ve İdari Bilimler Fak.	EDİRNE
Edirne Meslek Yüksek Okulu	EDİRNE
Sağlık Hizmetleri Mes.Yük. Okulu	EDİRNE
Keşan Meslek Yüksek Okulu	KEŞAN
Uzunköprü Meslek Yüksek Okulu	UZUNKÖPRÜ
Havsa Meslek Yüksek Okulu	HAVSA
Beden Eğitimi ve Spor Yük. Okulu	EDİRNE
Fen Bilimleri Enstitüsü	EDİRNE
Sosyal Bilimler Enstitüsü	EDİRNE
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	EDİRNE

EDİRNE İLİ DAHİLİNDE BULUNAN OKUL SAYILARI

İLÇE ADI	ANAOKULU	İLKOKUL	İLKÖĞRETİM	ORTAOKUL	LİSE VE DENGİ	HALK EĞT. MERK.	ÇIRAKLIK EĞİTİM M.
MERKEZ	1	27	12	3	12	1	1
ENEZ	-	10	2	1	1	1	-
HAVSA	-	13	7	3	2	1	-
İPSALA	-	17	5	6	2	1	-
KEŞAN	-	36	7	7	6	1	1
LALAPAŞA	-	8	3	-	1	1	-
MERİÇ	-	8	5	1	2	1	-
SÜLOĞLU	-	9	1	1	1	-	-
UZUNKÖPRÜ	-	39	11	6	7	1	1
TOPLAM	1	167	53	28	34	8	3

X- ÖNEMLİ TELEFON NUMARALARI

KOD: 0-284

Hızır Acil Servis

Yangın

Orman Yangın

Polis İmdat

Jandarma İmdat

Alo Trafik

112

110

177

155

156

154

Edirne Devlet Hastanesi

SSK Hastanesi

T.Ü. Tıp Fakültesi Hastanesi

225 46 03

225 16 10

235 76 41

Enez Devlet Hastanesi

İpsala Devlet Hastanesi

Keşan Devlet Hastanesi

Uzunköprü Devlet Hastanesi

811 60 12

616 13 81

714 34 34

513 10 88

Edirne Devlet Demir Yolları

Kapıkule Devlet Demir Yolları

Otokuşet Devlet Demir Yolları

Uzunköprü Devlet Demir Yolları

235 26 71-72-73-74-75

238 20 36 - 238 23 12

235 26 74 - 235 24 89

513 48 05

Karayolları

235 06 46 - 235 70 08

VALİLİK (Santral)

Kapıkule Mülki İdare Amiri

213 04 88

238 21 25

BELEDİYE BAŞKANLIĞI (Snt.)

213 91 40-41-42-43-44-45-46

Gümrük Muhafaza Başmüdürlüğü

Gümrükler Başmüdürlüğü

225 14 14

213 74 73

Emniyet Müdürlüğü (Snt.)

213 92 40-41-42-43

Jandarma Komutanlığı (Snt.)

213 42 70-71

Kültür Müdürlüğü (Snt.)

Müze Müdürlüğü

225 30 29

225 11 20

İL TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ

Müdür

Santral

212 14 90

225 52 60

Edirne Turizm Danışma Müd.

Kapıkule Turizm Danışma Müd.

İpsala Turizm Danışma Müd.

213 92 08

238 20 19

616 15 77

Edirne Otobüs Terminali

225 19 79

BULGAR KONSOLOSLUĞU

214 06 17 - 212 59 50

YUNAN KONSOLOSLUĞU

225 10 74 - 212 80 05 - 213 05 59

Edirne el sanatlarından süpürge ve mis sabunculuğu.

REKLAMLAR

**TİCARET VE SANAYİ
ODASI**

EDİRNE

TİCARET ve SANAYİ

ODASI

111. YIL

EDİRNE ESNAF VE SANATKÂRLARI ODALARI BİRLİĞİ

EDİRNE ESNAF VE SANAT. ODALARI BİRLİĞİ

ADRES
CUMHURİYET CAD. BAĞ-KUR ÜST KAT: 2

ÜYE
SAYISI

TEL
NO
225 21 53

BİRLİĞE BAĞLI ODANIN ADI

MERKEZ İLÇE

DEMİRCİLER VE KAYNAKÇILAR ODASI
İNŞAAT SANATKÂRLARI ODASI
ŞOFÖRLER VE OTOMOBİLCİLER ODASI
BAKKALLAR VE TEKEL BAYİLERİ ODASI
KAHVECİLER VE GAZİNOCULAR ODASI
TATLICI BÜFECİ KEBAP VE LOKANTA. ODASI
TERZİLER ODASI
TENEKECİ VE SOBACILAR ODASI
MARANGOZLAR VE MOBİLYACILAR ODASI
BERBERLER VE KUAFÖRLER ODASI
SÜPÜRGE İMALÂTÇILARI ODASI
KUNDURACILAR ODASI

CUMHURİYET CAD. BAĞ-KUR ÜSTÜ KAT: 2
CUMHURİYET CAD. BAĞ-KUR ÜST KAT: 2
OSMANIYE CAD. NO: 34
CUMHURİYET CAD. BAĞ-KUR ÜST KAT: 2
CUMHURİYET CAD. BAĞ-KUR ÜST KAT: 2
CUMHURİYET CAD. BAĞ-KUR ÜST KAT: 2
CUMHURİYET CAD. BAĞ-KUR ÜST KAT: 2
CUMHURİYET CAD. BAĞ-KUR ÜST KAT: 2
CUMHURİYET CAD. BAĞ-KUR ÜST KAT: 2
CUMHURİYET CAD. BAĞ-KUR ÜST KAT: 2
CUMHURİYET CAD. BAĞ-KUR ÜST KAT: 2
CUMHURİYET CAD. BAĞ-KUR ÜST KAT: 2
CUMHURİYET CAD. BAĞ-KUR ÜST KAT: 2
CUMHURİYET CAD. BAĞ-KUR ÜST KAT: 2
CUMHURİYET CAD. BAĞ-KUR ÜST KAT: 2

496
205
2155
593
590
508
179
122
177
211
108
135
225 37 70
225 21 53
225 11 43
212 47 70
213 68 01
213 84 77
225 21 53
225 21 53
212 88 89
213 45 12
212 88 89
212 88 89

KEŞAN İLÇESİ

ŞOFÖRLER VE OTOMOBİLCİLER ODASI
TUHAFİYE VE MANİFATURACILAR ODASI
SEBZE BAKKAL VE MANAVLAR ODASI
LOKANTACI KAHVECİ VE OTELÇİLER ODASI
MADENİ EŞYA SANATKÂRLARI ODASI
TERZİLER VE KONFEKSİYONCULAR ODASI
DÜLGER. İNŞ. SANAT. VE ELEKT. TES. ODASI
MARANGOZ VE MOBİLYACILAR ODASI
DERİ SANAYİ VE KUNDURACILAR ODASI
BERBERLER VE KUAFÖRLER ODASI
KASAPLAR VE CELEPLER ODASI

FEVZİ ÇAKMAK CAD. NO: 9
İNÖNÜ CAD. SÜZGÜNLER İŞHANI NO: 61
ESNAF KEFALET KOOP. ÜSTÜ NO: 11
İNÖNÜ CAD. SÜZGÜNLER İŞHANI NO: 61
SANAYİ SİTESİ SOSYAL TESİSLERİ
ESNAF KEFALET KOOP. ÜSTÜ NO: 11
ESNAF KEFALET KOOP. ÜSTÜ NO: 11
ESNAF KEFALET KOOP. ÜSTÜ NO: 11
ESNAF KEFALET KOOP. ÜSTÜ NO: 11
ESNAF KEFALET KOOP. ÜSTÜ NO: 11
ESNAF KEFALET KOOP. ÜSTÜ NO: 11
ESNAF KEFALET KOOP. ÜSTÜ NO: 11
ESNAF KEFALET KOOP. ÜSTÜ NO: 11
ESNAF KEFALET KOOP. ÜSTÜ NO: 11

1320
324
964
1137
647
154
220
150
119
146
140
714 10 69
714 05 70
714 19 95
714 05 70
714 17 87
714 05 67
714 05 67
714 05 67
714 05 67
714 05 67
714 05 67
714 05 67

UZUNKÖPRÜ İLÇESİ

ŞOFÖRLER VE OTOMOBİLCİLER ODASI
PAZARCI SEBZ. BAKKAL VE SEY. ESN. ODASI
İNŞAAT SANAT. VE İNŞAAT. MALZ. YAP. ODASI
TERZİLER TUHAFİYE. VE KONFEKSİ. ODASI
BERBERLER ODASI
MADENİ EŞYA SANAT. VE OTO TAMİR. ODASI
KAHVECİLER ODASI
AŞÇILAR VE LOKANTACILAR ODASI

OTO TERMINALİ
PAZAR YERİ
İSTANBUL PASAJI KAT: 2
MURADIYE MAH. MUR. ARALIĞI KAT: 2/3
MURADIYE MAH. MUR. ARAL. KAT: 2/3
SANAYİ SİTESİ SOSYAL TESİSLERİ
H.HATUN MAH. İHTİYAROĞLU PAS. N: 4
MURADI. MAH. MURADIYE ARAL. KAT: 2/3

1168
702
280
186
190
437
475
296
513 12 83
513 15 38
518 13 57
513 68 32
513 68 32
513 61 39
518 36 61
513 68 32

İPSALA İLÇESİ

ŞOFÖRLER VE OTOMOBİLCİLER ODASI
ESNAF VE SANATKÂRLARI ODASI

CUMHURİYET PASAJI KAT: 2 NO: 5
SERHAT PASAJI KAT: 2 NO: 112

415
971
616 10 89
616 21 20

MERİÇ İLÇESİ

ŞOFÖRLER VE OTOMOBİLCİLER ODASI
ESNAF VE SANATKÂRLARI ODASI

OTO TERMINALİ
KERESTECİLER SOK. NO: 10

190
569
415 10 70
415 11 21

ENEZ İLÇESİ

ŞOFÖRLER VE OTOMOBİLCİLER ODASI
ESNAF VE SANATKÂRLARI ODASI

PAZARYERİ DÜKKANLARI NO: 18
PAZARYERİ DÜKKANLARI NO: 18

150
430
811 62 14
811 62 14

HAVSA İLÇESİ

ŞOFÖRLER VE OTOMOBİLCİLER ODASI
ESNAF VE SANATKÂRLARI ODASI

HAL SOK. NO: BİLA
KIRKLARELİ CAD. NO: 50

611
940
336 10 64
336 27 99

SÜLOĞLU İLÇESİ

ESNAF VE SANATKÂRLARI ODASI

BELEDİYE DÜKKANLARI NO: 8

331
311 35 75

LALAPAŞA İLÇESİ

ESNAF VE SANATKÂRLARI ODASI

MERKEZ MAH.

250
321 40 28

KIRCASALIH NAHİYESİ

ESNAF VE SANATKÂRLARI ODASI

S. CENGİZ KARACA CAD.
BELEDİYE PAS. NO: 6 UZUNKÖPRÜ
CUMHURİYET CAD. BAĞ-KUR ÜSTÜ KAT: 2 EDİRNE
ESNAF KEFALET KOOP. ÜSTÜ NO: 11 KEŞAN
MURADIYE MAH. MURADIYE ARALIĞI

143
1437
261
315
594 17 41
225 21 53
714 05 67
513 68 32

EDİRNE MERKEZ AJANLIĞI
KEŞAN AJANLIĞI
UZUNKÖPRÜ AJANLIĞI

Birliğe bağlı olarak 42 oda 3 Ajanlık olmak üzere 45 oda, Toplam 21.547 ÜYE'ye hizmet götüren il çapında faaliyet gösteren birliğimiz 1955 yılında kurulmuştur.

Seyit DÖRTLER
Genel Sekreter

EFE HOTEL

Maarif Cad. Edirne
Tel: 0.284 213 61 66
Fax: 0.284 213 61 66

Otel İşçimen

**Erikli Sahili
KEŞAN**

Tel: 0.284 737 31 48

Fax: 0.284 737 31 26

Rüstempaşa KERVANSARAY HOTEL

"Özel Belgeli"

E D İ R N E

Tel: 0.284 212 61 19 Fax: 0.284 212 04 62

BALKAN PİLİÇ

NURAN
KERİMLER

Saraçlar Cad. 14
EDİRNE

Telefon
0.284 225 21 55

DERELİ TURİSTİK TESİSLERİ

M-2

Necatiye Köyü

HAVSA

Tel: 0.284 366 50 37

Fax: 0.284 366 54 30

LONDRA CAMPİNG

*CAMPİNG-HOTEL-MOTEL-RESTAURANT
INTERNATIONAL TIR SERVICE PARKİNG*

Super Market
Swimming Pool
Petrol Station
Automatic Washing
Spare Parts
Cafeteria
Gift Shops
Post (Telephone - Telex)

Repair
Camping Gas
Laundry
Transport
Export - Import
Travel Agent
Ex - Change

Londra Asfaltı - Kapıkule Edirne
Telefon: (0284) 238 21 18 - 238 23 11 - 238 21 40 Fax: (0284) 238 21 68

RESTAURANT
TV SALONU LOBY
PARK
MARKET
24 SAAT SICAK SU
TÜM ODALAR TV'Lİ
24 SAAT ODA SERVİSİ
TELEFONLU,
BANYOLU ODALAR
OTO YIKAMA

1 Suit 31 oda 70 yatak
kapasiteli evinizdeki
rahatlığı aratmayacak
konfor ile siz saygıdeğer
müşterilerimizin
hizmetindedir.

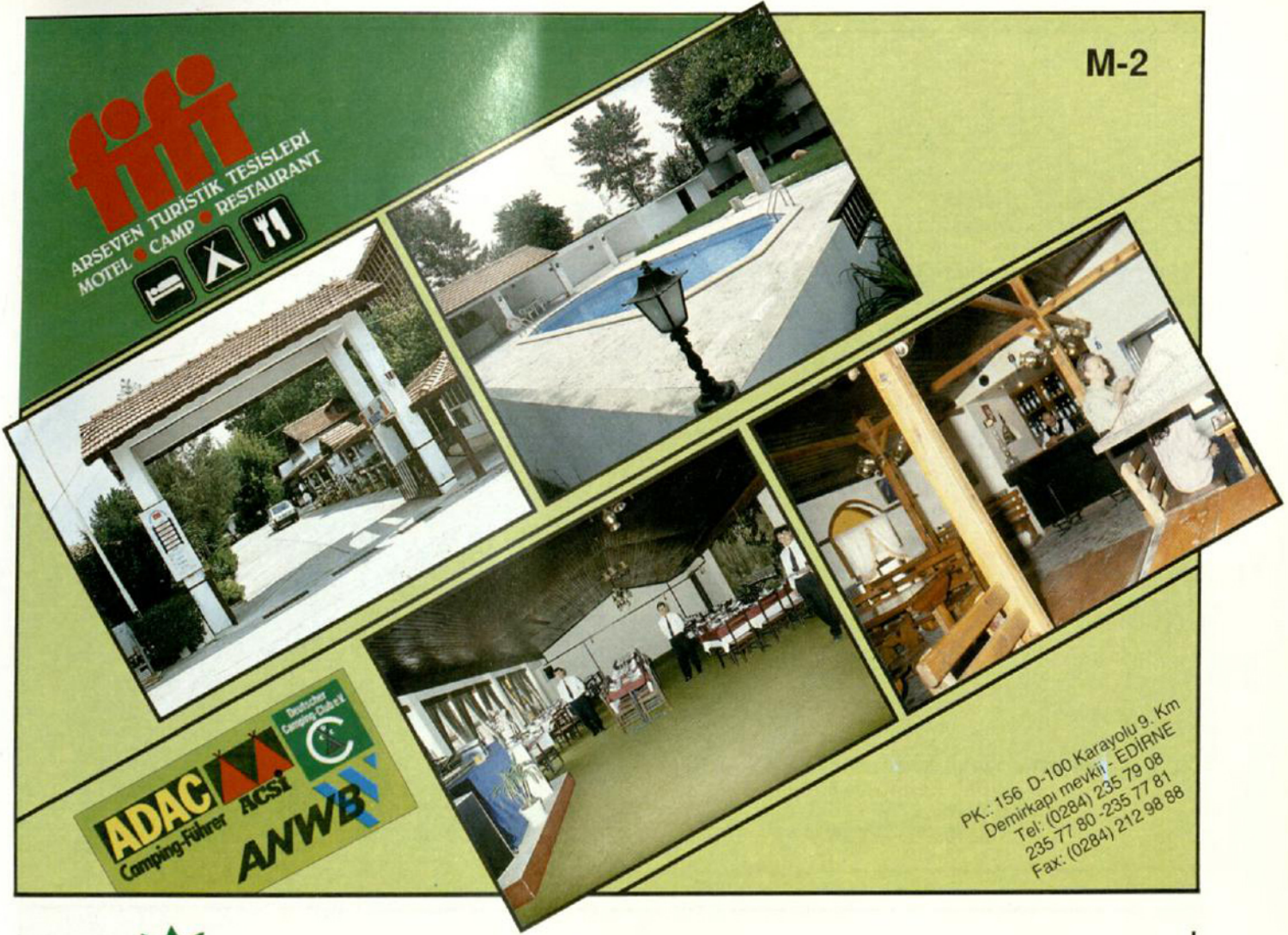

ŞAPÇI AKARYAKIT TESİSLERİ

Efes Yolu Üzeri Saray Avluları Mevkii (Petrol Ofisi) - KEŞAN
Tel: (0284) 714 97 40 - 41 Fax: (0284) 719 97 42

M-2

fifi
ARSEVEN TURİSTİK TESİSLERİ
MOTEL • CAMP • RESTAURANT

ADAC
Camping-Führer
ACST
Deutscher Camping Club
ANWB

PK.: 156 D-100 Karayolu 9. Km
Demirkapı mevki - EDİRNE
Tel: (0284) 235 79 08
235 77 80 - 235 77 81
Fax: (0284) 212 98 88

LALEZAR
ET LOKANTASI
Salih Bayındır

Karaağaç Yolu - Edirne
Tel: (0284) 212 24 89 - 213 06 00 Fax: (0284) 212 67 63 Cep: 0532 247 10 39 GAZİBABA Tel: (0284) 225 19 23

Merkez : Ayazmadere Cad. No:22
OTİM, Gayrettepe 80280
İSTANBUL-TR.
Tel.: (0.212) 272 86 81

Şube : Hastane Cad. No: 33
2 Mim Apt. D. 22-23, KEŞAN
22800 EDİRNE - TR.
Tel.: (0.284) 714 98 60 Fax: 714 98 61

SUSEŞİ
TURİSTİK TESİSLERİ (M-1)

Hadımağa Mevkii D -100 Karayolu Üzeri
Edirne-Kapıkule otoyol girişi EDİRNE
Tel: (0284) 235 79 26 - 13
Fax: (0284) 235 82 44

OTEL ŞABAN AÇIKGÖZ

Kaloriferli, Banyolu - Daimi Sıcak Su,
Odalarda TV

Merkezi Sistem Müzik,
Amerikan Bar, Konforlu

Tahmis Meydanı Çilingirler Caddesi No: 9 - EDİRNE
Tel: (0284) 213 14 04 - 213 14 05 - 213 03 13 Fax: (0284) 213 45 16

Bu kitap,
Edirne İl Turizm Müdürlüğü
tarafından hazırlanmış,
Edirne İl Özel İdaresi'nce
bastırılmıştır.

Kapak Tasarım, Grafik Dizayn, Şehir Plânı
Ruhi DURUKTUNA

Fotograflar
Sami GÜNER, Sami PEKŞİRİN, Enver ŞENGÜL,
Sait ERDA, Mehtap CÖMERT, Gurbet GÖKÇE,
Gür KARASU, Talat DALAMAN, Nezih ATSIZ, Ali BOROVALI,
Ratıp KAZANCIGİL, Faruk ETKER

Yapım ve Basım
EL&EL Reklamcılık
0212 227 07 24
İstanbul

* 0 1 1 3 2 7 5
255.7.2.16/13/0113275